

ЗАКОН

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ НЕБЛАГОПРИЯТНИ КЛИМАТИЧНИ СЪБИТИЯ

Глава първа Общи положения

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с осигуряването на превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Чл. 2. Неблагоприятни климатични събития в земеделието по смисъла на този закон са значително нарушаване на нормалното функциониране на земеделските стопанства, предизвикано от градушка и суша, водещо до негативни последици за селското стопанство.

Глава втора Държавно предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития

Раздел I Устройство и функции

Чл. 3. (1) За управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието се създава държавно предприятие, наричано по-нататък „Предприятието“.

(2) Предприятието по ал. 1 е юридическо лице със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

(3) Предприятието не е търговско дружество и не формира и не разпределя печалба.

(4) За Предприятието не може да се открива производство по несъстоятелност.

(5) За осъществяване на дейността на Предприятието държавата предоставя за ползване и управление имущество - държавна собственост.

(6) Имуществото на Предприятието не може да бъде обект на принудително изпълнение и се състои от имущество, предоставено от Министерския съвет, от министъра на земеделието, храните и горите, от международни институции, от местни и чуждестранни физически и юридически лица и от други организации, както и от имущество, придобито от Предприятието в резултат от дейността му.

(7) Имуществото, придобито от Предприятието в резултат от дейността му, е частна държавна собственост.

(8) Предприятието не може да участва в търговски дружества, както и да създава такива.

(9) Предприятието може да кандидатства по оперативни програми, както и по международни, национални и регионални търгове и програми и може да бъде равнопоставен участник в процедури по Закона за обществените поръчки.

(10) Предприятието не подлежи на приватизация.

(11) Дейностите, включени в основния предмет на дейност на Предприятието, не могат да се възлагат чрез концесия. Имуществото на Предприятието не може да бъде обект на концесия.

(12) Предприятието може да има териториални поделения.

(13) Организацията и дейността на Предприятието се уреждат с Правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 4. (1) Основният предмет на дейност на Предприятието е извършване на услуга от общ икономически интерес за защита от градушка и суша на територията на страната.

(2) Услугата от общ икономически интерес включва следните дейности:

1. организиране и провеждане на активни въздействия върху градовите процеси;

2. изкуствено увеличаване и преразпределяне на валежите;
3. радиолокационно площно измерване на валежите;
4. осигуряване на радарна метеорологична информация.

(3) Предприятието може да извършва и дейност, възложена със закон или акт на Министерския съвет, както и други дейности, свързани и/или съпътстващи основния предмет на дейност по ал. 1.

(4) За осъществяване на основния предмет на дейност по ал. 1 Предприятието използва ракетен, самолетен и други способности.

Чл. 5. (1) Дейността на Предприятието се финансира от:

1. средства от държавния бюджет;
2. такси от земеделските стопани;
3. постъпления от лихви;
4. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица;
5. приходи от услуги и дейности.

(2) Лицата по ал. 1, т. 4 подават декларации за произход на средствата съгласно чл. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари.

(3) Средствата и операциите на Предприятието се включват в консолидираната фискална програма като средства и операции на други икономически обособени лица по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси и не са част от държавния бюджет.

(4) Отчетите за касовото изпълнение и прогнозите за очакваното изпълнение на бюджета на Предприятието, както и отчетните данни за активите, пасивите, приходите, разходите и другите операции на Предприятието се изготвят и представят на Министерството на финансите чрез Министерството на земеделието, храните и горите съгласно чл. 133, 134 и 167 от Закона за публичните финанси.

Раздел II

Управление на Предприятието

Чл. 6. Органи на управление на Предприятието са:

1. министърът на земеделието, храните и горите;
2. Управителният съвет;
3. директорът.

Чл. 7. Министърът на земеделието, храните и горите:

1. упражнява правата на собственост на държавата в Предприятието;
2. назначава и освобождава членовете на Управителния съвет;
3. утвърждава годишния финансов план на Предприятието;
4. одобрява годишния финансов отчет и годишния доклад за дейността на Предприятието;
5. одобрява решения за учредяване на вещни права и съгласува искания за отдаване под наем на имоти, предоставени за управление на Предприятието;
6. одобрява решения за закупуване, разпореждане, бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи с балансова стойност над 30 000 лв.;
7. одобрява решения за създаване и закриване на териториални подразделения на Предприятието и за определяне на техния район на дейност и седалище.

Чл. 8. (1) Управителният съвет на Предприятието се състои от 5 членове.

(2) Членове на Управителния съвет са:

1. трима представители на Министерството на земеделието, храните и горите;
2. представител на земеделските стопани, предложен от организациите, представляващи земеделските производители;

3. директорът на Предприятието.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите сключва договор за управление за срок 3 години с всеки член на Управителния съвет.

(4) Не може да бъде член на Управителния съвет лице, което е осъждано за престъпление от общ характер, което е съпруг или роднина по права, по съребрена линия или по сватовство до трета степен включително, с друг член на Управителния съвет.

(5) Членовете на Управителния съвет избират помежду си председател. Директорът на Предприятието не може да бъде избран за председател на Управителния съвет.

(6) Управителният съвет заседава най-малко веднъж на два месеца. Заседанията на Управителния съвет се организират и ръководят от председателя на Управителния съвет.

(7) Заседанието на Управителния съвет е редовно, ако на него присъстват повече от половината от всички членове.

(8) Решенията на Управителния съвет се приемат с явно гласуване и с мнозинство най-малко от трима от присъстващите членове. Управителният съвет може да взема решения и неприсъствено, ако всички членове са заявили писмено съгласието си за решението.

(9) За заседанията на Управителния съвет се водят протоколи, които се подписват от всички присъстващи членове.

Чл. 9. Управителният съвет:

1. приема проект на годишен финансов план на Предприятието и го предлага на министъра на земеделието, храните и горите за утвърждаване;

2. взема решения за създаване и за закриване на териториални поделения на Предприятието и за определяне на техния район на дейност и седалище и ги предлага на министъра на земеделието, храните и горите за одобряване;

3. взема решения за закупуване, разпореждане, бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи с балансова стойност до 30 000 лв. и предлага на министъра на земеделието, храните и горите да вземе решение за такива с балансова стойност над 30 000 лв.;

4. приема годишен доклад за дейността на Предприятието и годишен финансов отчет и ги предлага на министъра на земеделието, храните и горите за одобряване;

5. изпълнява и други функции, свързани с управлението на Предприятието, в съответствие с действащите нормативни актове.

Чл. 10. (1) Директорът на Предприятието се назначава от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) Директорът на Предприятието:

1. представява Предприятието пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;

2. организира, ръководи и контролира цялостната дейност на Предприятието;

3. сключва договори за дейностите, извършвани от Предприятието;

4. сключва и прекратява трудовите правоотношения с работниците и служителите в Предприятието;

5. уведомява земеделските стопани за размера на дължимата такса;

6. отчита своята дейност пред Управителния съвет;

7. утвърждава 3-годишен стратегически план и годишен план за дейността на одитното звено в Предприятието.

Глава трета
Приходи и разходи на Предприятието
Раздел I
Средства от Държавния бюджет

Чл. 11. (1) Предприятието съставя, изпълнява и отчита бюджет като част от консолидираната фискална програма по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

(2) Бюджетните взаимоотношения на Предприятието с държавния бюджет се утвърждават със Закона за държавния бюджет за съответната година и се включват в бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите.

(3) Управителният съвет приема проект на годишен финансов план на Предприятието, който се утвърждава от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Министерството на земеделието, храните и горите предоставя на Предприятието утвърдените средства за осъществяване на текущата дейност за съответната година чрез трансфер.

Раздел II

**Такса за превенция от неблагоприятни климатични събития в
земеделieto**

Чл. 12. Земеделските стопани заплащат ежегодно такса за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието за предходната стопанска година.

Чл. 13. (1) Таксата се изчислява на декар за допустимите за подпомагане обработваеми земи и трайни насаждения, заявени по Схемата за единно плащане на площ по чл. 38а, ал. 1, т. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители за предходната стопанска година.

(2) Такса не се заплаща за допустими за подпомагане, заявени по Схемата за единно плащане на площ, пасища, мери, ливади или друг вид постоянно затревени площи.

(3) Таксата е годишна и е в размер на 0,75 лв. на декар.

Чл. 14. Земеделските стопани заплащат таксата в срок до 30 октомври по сметка на Предприятието.

Чл. 15. Държавен фонд „Земеделие“ ежегодно в срок до 30 юни предоставя на Предприятието данни по земеделски стопани за допустимите за подпомагане обработваеми земи и трайни насаждения, заявени по Схемата за единно плащане на площ за предходната година, по образец съгласно приложение № 1.

Чл. 16. (1) Предприятието определя размера на таксата за всеки земеделски стопанин съгласно данните по чл. 15.

(2) В срок до 30 август директорът на Предприятието или упълномощено от него лице уведомява земеделските стопани за размера на таксата. Уведомлението се изготвя по образец съгласно приложение № 2.

Чл. 17. Държавен фонд „Земеделие“ може по молба на заинтересовано лице, подадена в 14-дневен срок от получаване на уведомлението по чл. 16, ал. 2, или по своя инициатива да поправи очевидна фактическа грешка в предоставените на Предприятието данни по чл. 15.

Чл. 18. (1) Таксата се изчислява с точност до цял лев. Когато числото след десетичния знак е по-малко или равно на 50, размерът на таксата се закръглява към всеки пълен лев, а когато е по-голямо от 50, се закръглява с един лев нагоре.

(2) Допустимата за подпомагане площ – обработваеми земи и трайни насаждения, заявени по Схемата за единно плащане на площ по чл. 38а, ал. 1, т. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители за предходната година, се определя с точност 1 декар. Когато числото след десетичния знак е по-малко или равно на 50, се закръглява към всеки пълен декар, а когато е по-голямо от 50, се закръглява с един декар нагоре.

Чл. 19. (1) Уведомлението по чл. 16, ал. 2 има статут на акт за установяване на частно държавно вземане.

(2) Уведомлението по чл. 16, ал. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на уведомлението не спира неговото изпълнение.

Чл. 20. Събирането на невнесените в срок такси се осъществява по реда на чл. 163, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Събраните суми постъпват по сметка, посочена от Предприятието.

Раздел III

Разходи

Чл. 21. (1) Предприятието разходва средства за финансово обезпечаване на следните дейности:

1. издръжка на Предприятието;
2. осъществяване предмета на дейност на Предприятието;
3. инвестиции, свързани с предмета на дейност на Предприятието.

(2) Предприятието извършва извънредни и други разходи, свързани с основния му предмет на дейност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Държавното предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития е правоприемник на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ считано от първо число на месеца, следващ месеца на вписване на Предприятието в Търговския регистър.

(2) Активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ преминават към Предприятието.

(3) Изменението по бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите и отчитането на прехвърлянето на активите и пасивите между Министерството на земеделието, храните и горите и Предприятието се

извършват в 3-месечен срок от влизането в сила на този закон в съответствие с чл. 172 от Закона за публичните финанси.

§ 2. Правомощията на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ се прекратяват от първо число на месеца, следващ месеца на вписване на Предприятието в Търговския регистър.

§ 3. Трудовите правоотношения на работниците и служителите в Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ се уреждат по реда на чл. 123 от Кодекса на труда. Неизползваните отпуски на лицата се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

§ 4. Съществуващите служебни правоотношения на служителите в Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ не се прекратяват, а се преобразуват в трудови правоотношения по Кодекса на труда при изразено писмено съгласие в едномесечен срок от влизането в сила на този закон. Придобитите от служителите рангове и неизползваните отпуски се запазват.

§ 5. Лицата по § 3 и 4 преминават на работа в Държавното предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието без срок за изпитване освен служителите, които са със срок за изпитване.

§ 6. Служебните и трудовите правоотношения със служителите от Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ извън горепосочените случаи се уреждат при условията и по реда на чл. 106, ал. 1, т. 1 от Закона за държавния служител, съответно по чл. 328, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда.

§ 7. (1) Министърът на земеделието, храните и горите е администратор на държавната помощ, предоставяна под формата на компенсация за извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1 по Решение на Комисията от 20 декември 2011 г., относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставяна на предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ, L 7 от 11 януари 2012 г.).

(2) Задължението за извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1 се възлага на Предприятието чрез договор от министъра на земеделието, храните и горите при спазване на условията на чл. 2, параграф 2 и чл. 4 от Решението на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес.

(3) Компенсацията за извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1 не може да надвишава размера, определен в чл. 2, параграф 1, буква "а" от Решение на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес. Средствата се предоставят и отчитат чрез бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите.

(4) След сключването на договора по ал. 2 средствата за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1 се предоставят на Предприятието авансово за текущата година чрез бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите. Размерът на несправедливата финансова тежест се определя въз основа на нетните разходи, изчислени по методика, приета от Министерския съвет.

(5) Министърът на земеделието, храните и горите предвижда необходимите авансови средства по ал. 4 в 3-годишните бюджетни прогнози и в проекта на бюджет на Министерството на земеделието, храните и горите за съответната година.

§ 8. (1) Предприятието със задължение за извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1 представя пред комисия, определена със заповед на министъра на земеделието, храните и горите, отчет за направените разходи при извършване на услуга от общ

икономически интерес по чл. 4, ал. 1 за предходната година заедно с необходимите доказателства до 31 март на текущата година.

(2) Документите, свързани с изчисляването на нетните разходи от извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1, се предоставят на комисията по ал. 1 и се проверяват от определен от нея регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит.

(3) В 3-месечен срок от подаване на отчета по ал. 1 комисията се произнася с решение относно:

1. наличието на несправедлива финансова тежест от извършването на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1;

2. размера на компенсацията, дължима на дружеството със задължение за извършване на услуга от общ икономически интерес по чл. 4, ал. 1;

3. съпоставка между размера на несправедливо понесената финансова тежест с авансово предоставените средства за съответния период.

(4) В срока по ал. 3 комисията може да поиска от заявителя да представи в 7-дневен срок допълнително информация и доказателства.

(5) Когато определеният размер на компенсацията по ал. 3, т. 2 за предходната година превишава размера на авансово предоставените средства по § 7, ал. 4 за същата година, разликата се включва към разчетените авансови средства за следващата година.

(6) Когато определеният размер на компенсацията по ал. 3, т. 2 за предходната година е по-малко от авансово предоставените средства по § 7, ал. 4 за същата година, с разликата се намаляват предвидените авансови средства за следващата бюджетна година.

(7) Контрол за свръхкомпенсация се извършва в съответствие с условията на чл. 6 от Решение на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес.

§ 9. (1) За 2019 г. земеделските стопани заплащат таксата по чл. 12 само за допустимите за подпомагане обработваеми земи и трайни насаждения, заявени по Схемата за единно плащане на площ по чл. 38а, ал. 1, т. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители, които попадат в територията, в която градозащитата се осъществява чрез ракетен способ, към датата на влизането на закона в сила.

(2) В двуседмичен срок от влизането в сила на този закон Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ представя на Държавен фонд „Земеделие“ данни за границите на територията, в която градозащитата се осъществява чрез ракетен способ, към датата на влизането на закона в сила.

(3) В едномесечен срок от влизане в сила на този закон Държавен фонд „Земеделие“ предоставя на Предприятието данните по чл. 15.

(4) В едномесечен срок от получаване на данните по чл. 15 директорът на Предприятието изпраща уведомленията по чл. 16, ал. 2.

§ 10. В 3-месечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема методиката по § 7, ал. 4.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на 2019 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

Приложение № 1 към чл. 15

Дани за допустимите за подпомагане обработваеми земи и трайни насаждения, заявени по Схемата за
единно плащане на площ за кампания година

Име на физическо лице/наименование на юридическо лице	ЕГН/ЕИК	Адрес за кореспонденция	Електронен адрес	Телефон за контакт	Допустима площ съгласно критериите на Схемата за единно плащане на площ (в ха*)

Забележка

*Площите се посочват в „ха“ с точност до първи знак след десетичната запетая.

ДО

.....
име на физическото лице/наименование на
юридическото лице

.....
адрес за кореспонденция

УВЕДОМЛЕНИЕ

от

Държавното предприятие за управление на риска от неблагоприятни
климатични събития

№/..... Г.

УВАЖАЕМИ/УВАЖАЕМА Г-НЕ/Г-ЖО.....,

На основание чл. 16, ал. 2 от Закона за превенция от неблагоприятни
климатични събития Ви уведомявам следното:

Размерът на таксата за превенция от неблагоприятни климатични
събития заГ. за:

.....
име на физическото лице/наименование на юридическото лице и ЕИК

.....
адрес/седалище и адрес на управление

е в размер лв.

Сумата следва да бъде заплатена в срок до 30 октомври Г. по
следната банкова сметка:

.....

На основание чл. 149, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс и
чл. 25, ал. 2 от Закона за превенция от неблагоприятни климатични събития
настоящото уведомление подлежи на обжалване в 14-дневен срок от неговото
получаване пред директора на Държавното предприятие за управление на
риска от неблагоприятни климатични събития.

ДИРЕКТОР:

М О Т И В И

към проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

Главната причина, налагаща приемане на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, е необходимостта от повишаване на ефективността на системата за управление на риска в земеделието.

През последните години се наблюдават все по-екстремни прояви на неблагоприятни климатични явления и бедствия - обилни валежи, горещи и студени вълни, градушки, наводнения, засушавания, ураганни ветрове. Различни сценарии за изменението на климата в Република България сочат, че в средносрочен и дългосрочен план тези събития ще зачестят.

Разработки, основаващи се на числени модели, предвиждат нарастване на честотата и силата на градобитните процеси. Един от географските райони, за които се прогнозира значително нарастване на екстремните случаи от градушка с размери ≥ 2 см, е територията на България.

В страната от десетилетия функционира добре изградена национална система за противоградова защита, обхващаща районите с най-голяма интензивност на градобитните процеси (около 1/3 от обработваемата земя в страната), която се финансира от държавния бюджет.

Данните за напълно пропаднали площи вследствие на неблагоприятни климатични събития сочат, че дялът на напълно унищожените площи в незащитените срещу градушки райони е над 53% средногодишно от общо пропадналите площи в страната. В години с интензивни градобитни процеси този дял е значително по-голям - например през 2014 и 2015 г. той е около 75%, а през 2016 г. превишава 67%. Напълно пропадналите площи вследствие от градушки, за които земеделските производители са поискали компенсация, варират през годините от 0,02% до 0,27% от всички обработваеми земи и трайни насаждения в страната.

Зачестяването на неблагоприятните климатични явления и появата на градушки в региони, които до момента не са били засягани, налагат необходимостта от преосмисляне на обхвата и методите за осъществяване на защитата в страната.

В световната практика не съществува наложен общ модел за противоградова защита поради значителните различия в климатичните условия в отделните държави. В повечето страни, в които се осъществява превенция срещу градушки, системите за защитата са изградени по инициатива на заинтересованите страни – земеделски производители, местни власти, застрахователи и други субекти, под формата на доброволно създадени сдружения на локално ниво.

Държавите подпомагат частично дейността на сдруженията, като им предоставят метеорологична и статистическа информация, специализирано оборудване и др. Финансирането на извършваната от сдруженията противоградова защита се осигурява чрез заплащане на такси от техните членовете. В някои държави (Унгария, Франция и др.) част от таксата се покрива от националния бюджет под формата на държавна помощ.

Основно се прилагат три способа за защита срещу градушки:

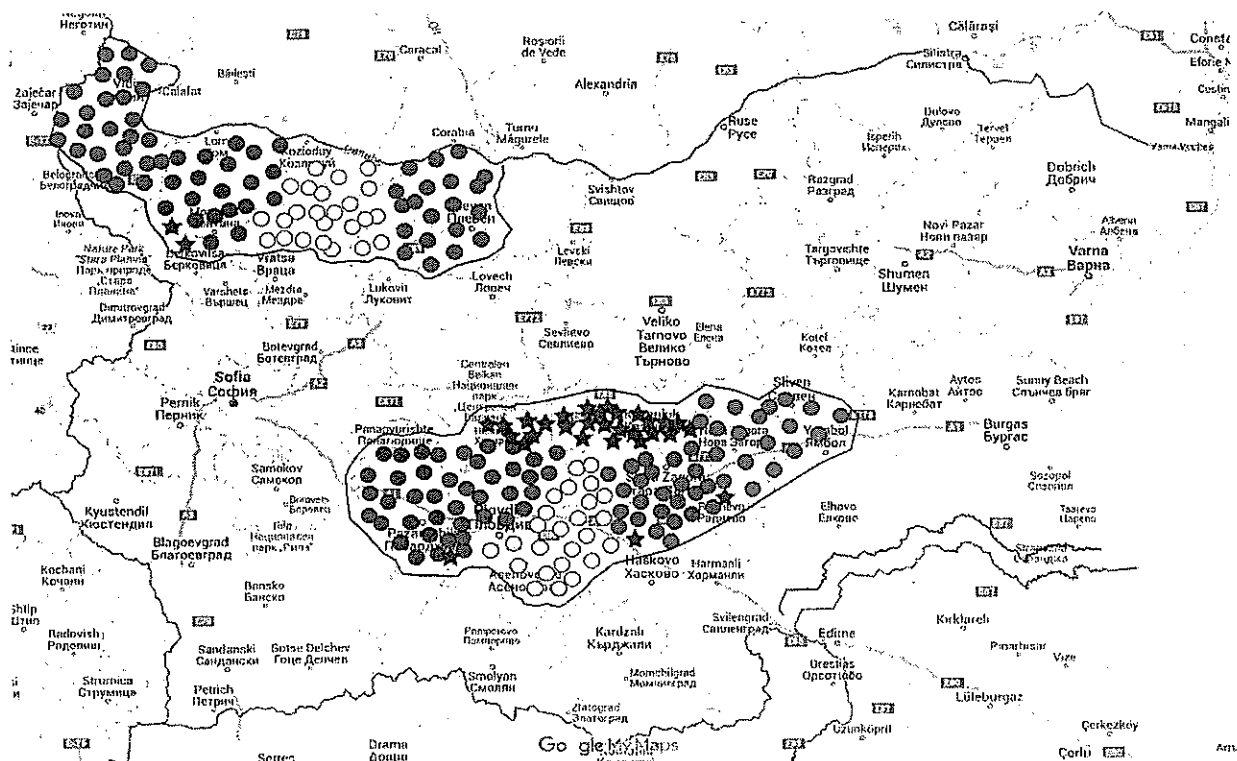
- ракетен - България, Сърбия, Русия, Хърватия;
- самолетен - Германия, Австрия, Гърция;
- наземни генератори - Франция, Унгария, Испания.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ са изградени девет командни пункта с 200 ракетни площадки. Защитата се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодид в облаците.

Съществуващата система защитава 17,3 млн. дка от територията на страната, в т.ч. 10,6 млн. дка обработваеми земи, трайни насаждения и площи със смесено земеползване.

В Северна България защитаваната територия обхваща равнинната част на областите Видин, Монтана, Враца, част от област Плевен и част от община Луковит. В Южна България е обхваната територия в Горнотракийската низина - в областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Сливен, част от община Димитровград - в област Хасково, и част от община Ямбол.

Карта на защитаваната с ракетен способ територия

С приемането на законопроекта ще се осигури възможност за разширяване обхвата на системата за борба с градушките, като се постигне защита върху 100% от обработваемите земеделски земи в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество), както и на урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София.

Разширяването на обхвата ще се постигне чрез следните способы:

- доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване на радарна информация за територията на цялата страна;
- осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите ракетни площадки;
- въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределяне на валежите.

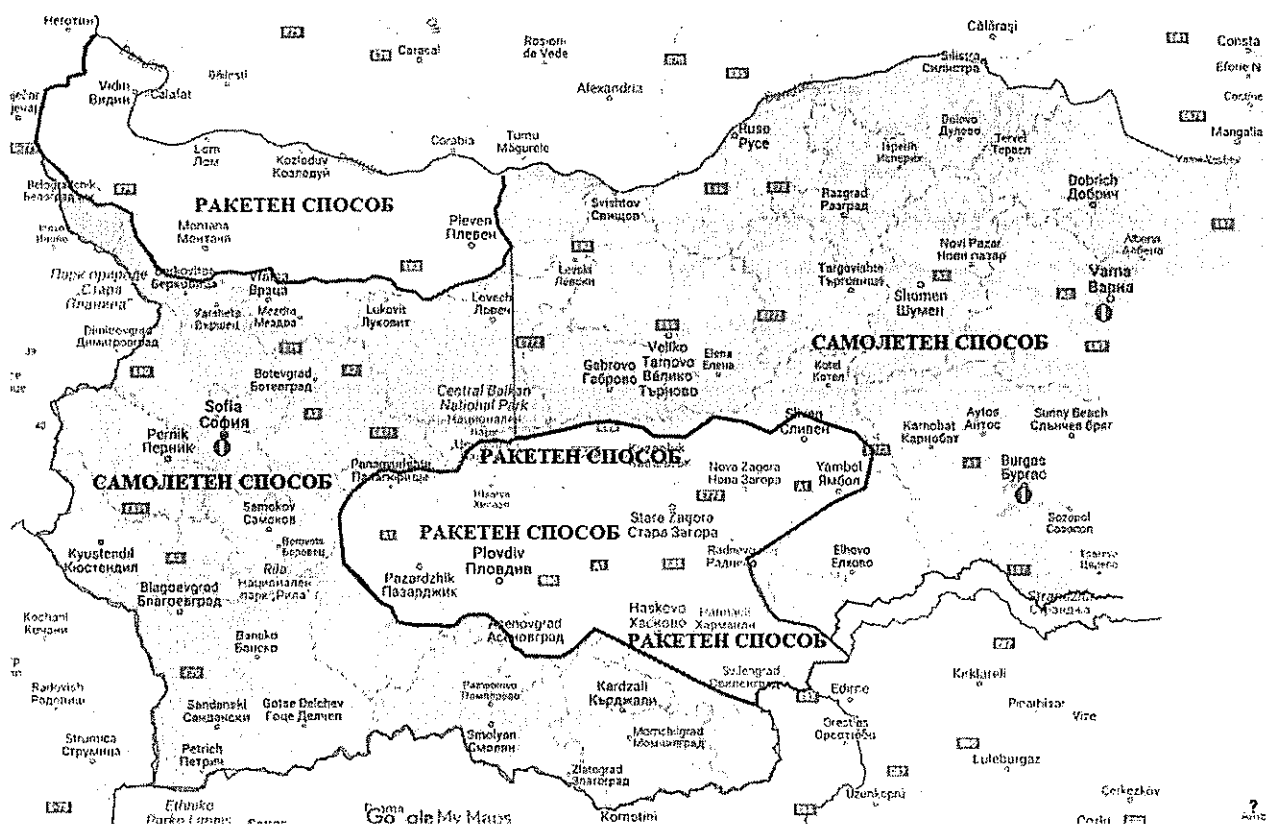
Няколко са предимствата на въвеждането на самолетния способ. От една страна, необхванатите до момента от системата за ракетна защита обработвани площи попадат в силно урбанизирани територии. Това предопределя големи сектори със забрана за стрелба с ракети, което намалява възможностите за използване на ракетния метод. От друга страна, разпространето на ракетната защита на територията на цялата страна изисква огромни инвестиции за изграждане на необходимата инфраструктура и значителен финансов ресурс за издръжка на системата – материална база, персонал и др. Предимства на самолетния способ са по-голямата гъвкавост, възможност за въздействие над населени места, възможност за защита и от други неблагоприятни климатични явления.

Предвижда се градозащита да се осъществява общо върху 90 млн. дка, от които 36,6 млн. дка обработвана земя (обработваема земя, трайни насаждения, смесено ползване). Ракетен способ ще се прилага върху 22 млн. дка, в т.ч. върху 12,8 млн. дка обработвана земя. За останалата територия ще бъде използван самолетният способ на защита (реалното му въвеждане се планира за сезон 2019 г.), като за целта се предвижда въздействието върху градоносните облаци да се осъществява с 4-5 специализирани самолета.

Разширяване на системата и защитаваната територия

Показател	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Полигони/Командни пунктове – бр.	9	11	11
Ракетни площадки – бр.	200	263	263
Защитавана територия - млн. дка	17,2	22	22
Защитавана обработвана земя (обработваема земя, трайни насаждения) - млн. дка	10,6	12,8	12,8

На картата по-долу е представено разпределението на територията на страната в зависимост от използваните способности за противодействие на градушките след изграждане на системата на територията на цялата страна.

Началото на организираното противодействие на градовите процеси в България се поставя с Разпореждане № 175 на Министерския съвет от 1968 г. за създаване на Служба "Борба с градушките" като структурно звено към Министерството на земеделието, която впоследствие е преобразувана в дирекция на Министерството. Предметът на действие на Службата е "...чрез специални полигони да извършва разузнаване на градоносните процеси и да предотвратява градушките в селскостопанските райони".

С Постановление на № 203 на Министерския съвет от 1999 г. дирекция "Борба с градушките" се преобразува в Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на земеделието и храните със седалище гр. София.

С оглед на зачестяването на екстремните климатични събития на територията на страната е необходимо преосмисляне на модела на превенция

от градобитни процеси, тъй като настоящият се оказва все по-неефективен, а сегашният модел на финансиране не позволява разширяването на обхвата на градозащита с оглед на защита на обществения интерес.

Във връзка с изложеното Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ следва да бъде реструктурирана, като се въведе споделено финансиране и от заинтересованите страни с оглед на невъзможността държавният бюджет да покрие всички разходи по разширяване на обхвата на градозащита. Тъй като не е възможно да се промени формата на финансиране на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“, то със законопроекта се предвижда създаване на държавно предприятие, което да управлява риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието. Държавното предприятие ще изпълнява функции: по организиране и провеждане на активни въздействия върху градовите процеси и други неблагоприятни атмосферни явления; по изкуствено увеличаване и преразпределяне на валежите; радиолокационно площно измерване на валежите и осигуряване на радарна метеорологична информация на други заинтересувани ведомства. Предвижда се органи на управление на Предприятието да бъдат министърът на земеделието, храните и горите, Управителният съвет, който да включва представители на Министерството на земеделието, храните и горите и на земеделските стопани, както и директор, ангажиран с представителни, организационни, ръководни и контролни функции. Новосъздаденото държавно предприятие ще бъде правоприменник на сега действащата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“, като ще поеме изпълняваните от нея функции и предвижданите нови такива във връзка с разширяване обхвата на противодействие срещу неблагоприятните климатични събития в земеделието.

Дейността на Предприятието ще се осъществява на основата на споделено финансиране между държавата и земеделските стопани.

Разширяването на обхвата на градозащитата и свързаното с това значително увеличение на средствата за осъществяване на дейността налага прилагане на подход за диверсификация на източниците на финансиране, включващ привличане на заинтересовани страни като земеделските стопани.

Общият размер на средствата за управление на рискове, свързани с градушки, при окончателното изграждане и реално въвеждане в действие на системата за противоградова защита (пълно покритие на територията на страната с използване на ракетен и самолетен способ), което се предвижда за 2020 г., ще възлезе на около 28 млн. лв. годишно.

Част от необходимия ресурс ще се предоставя от държавния бюджет. Предвидена е възможност за използване режима на държавни помощи при финансиране на Предприятието под формата на компенсация за обществена услуга, тъй като Предприятието е натоварено с извършването на услуги от общ икономически интерес съгласно Решение на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Останалите средства ще бъдат осигурени от земеделските стопани чрез въвеждане на ежегодни такси.

В законопроекта е предвидено ежегодни такси за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието да бъдат заплащани от земеделските стопани. В обхвата на задължените лица ще попаднат само земеделски стопани, които обработват земя и трайни насаждения, заявени за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ. От кръга на задължените лица са изключени собствениците или ползвателите на пасища, мери и ливади. По данни за кампания 2016 г. за прилагането на Схемата за единно плащане на площ земеделските стопани, които обработват земя и трайни насаждения, са 61 473. В таблицата по-долу са посочени данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по Схемата за единно плащане на площ, за кампания 2016 г.

**Данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по СЕПП,
кампании 2015 и 2016 г.**

Размер на стопанството	Кампания 2015 г.		Кампания 2016 г.	
	Стопанства (в брой)	Дял на стопанствата (в %)	Стопанства (в брой)	Дял на стопанствата (в %)
<100 дка	36 163	59,1%	35 865	58,3%
100 - 500 дка	15 877	26,0%	16 375	26,6%
500 - 1 000 дка	3 518	5,8%	3 602	5,9%
1 000 - 5 000 дка	3 767	6,2%	3 815	6,2%
5 000 - 10 000 дка	1 107	1,8%	1 105	1,8%
10 000 - 50 000 дка	693	1,1%	690	1,1%
50 000 - 100 000 дка	13	0,02%	14	0,02%
100 000 - 200 000 дка	7	0,01%	5	0,01%
>200 00 дка	-	-	2	0,003%
Общо	61 145	100%	61 473	100%

Основният ефект от осъществяване на предвидените в проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития дейности по превенция е предотвратяването на щети върху земеделската продукция и имущество, които биха довели до значителни загуби за земеделските стопани, за аграрния отрасъл и за икономиката на страната.

Чрез разширяването на градозащитата и прилагането на самолетния способ ще се осигури опазване на имущество и в урбанизираните територии.

По данни на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ за последните пет години като резултат от проведените въздействия средногодишно се опазва земеделска продукция на стойност около 88 млн. лева средногодишно при защитавана около 1/3 от обработваемата площ в страната – около 11 млн. дка (видно от таблицата по-долу).

Данни за дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ за периода 2013 - 2017 г.

Година	Въздействия (в брой)	Стойност на спасена продукция (в лв.)
2013 г.	160	95 673 394
2014 г.	328	90 718 172
2015 г.	142	77 764 031
2016 г.	219	102 255 070
2017 г.	154	63 610 740
Средно за периода	201	88 064 344

Източник: ИАБГ

С приемането на законопроекта се предвижда при пълно покритие на защитата опазената от градушки земеделска продукция да бъде на стойност над 260 млн. лева годишно.

Ефектът за държавата при въвеждането на споделено финансиране на разходите за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието ще се изразява в намаляване на средствата, които се предоставят от държавния бюджет за осъществяване на тази дейност, спрямо досега осигуряваните.

Същевременно опазването на продукцията за над 260 млн. лева годишно от градушки би допринесло за подобряване на устойчивостта на аграрния отрасъл и за нарастване на създадената в земеделието брутна добавена стойност. Може да се очаква и ръст на данъчните приходи от земеделски дейности.

Ползите за земеделските стопани ще се изразяват в разширяване обхвата на превенцията срещу градушки и защитаваните обработваеми земи и трайни насаждения на всички земеделски стопани, а не само на тези, които в момента попадат в обхвата на съществуващата ракетна защита.

Недопускането на загуби на земеделска продукция от неблагоприятни климатични събития в земеделието ще допринесе за стабилизиране на доходите за производителите и ще намали риска от изоставянето на земеделски дейности особено в селските райони.

Изградената цялостна система за превенция ще осигури надеждни данни за потенциалната опасност от възникване на неблагоприятни климатични събития, за проведените въздействия, за ефекта от тях, както и за настъпилите щети, което ще позволи в средносрочен и в дългосрочен план да се прави достоверна оценка на риска по отношение на тези събития.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

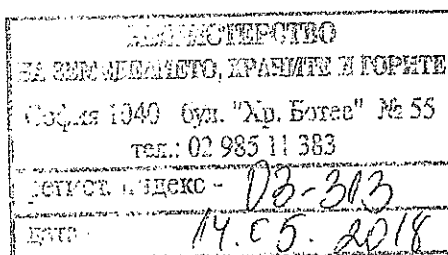
(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.08-66

14.05.2018 г.

ДО

Г-Н ГЕОРГИ СТОЯНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА

МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

На Ваш изх. № 03-313/04.05.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЯНОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на цялостната предварителната оценка на въздействието на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30в от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

МИНИСТЕРСКИ
СЪВЕТ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

На основание чл. 30в, ал. 2 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува без препоръки постъпилата с Ваш изх. № 03-313 от 4 май 2018 г. цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Напомняме, че съгласно чл. 23 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието изводите и относимата информация от извършената цялостна предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с оценката на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“**

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Приложение № 2 към чл. 22, ал. 1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието	
Наименование на акта: Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	Период на извършване на оценката: Март 2018 г. - февруари 2019 г.
Водеща институция: Министерство на земеделието, храните и горите <i>Посочете институцията, отговорна за извършването на оценката</i>	От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието? Национално <i>национално, европейско, международно</i>
Други организации, участвали в извършването на оценката: Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ <i>Посочете организациите, които са участвали и/или са съдействали за извършването на оценката</i>	Информация за контакт: г-жа Ася Стоянова, директор на дирекция „Правна“ към Министерство на земеделието, храните и горите тел.: 02/985 11 236; е-поща: astoyanova@mzh.government.bg; <i>име, телефон, е-поща</i>
1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ	
Какъв е проблемът, който трябва да се реши? Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата? Главната причина, налагаща предприемане на действия за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието, е необходимостта от повишаване на ефективността на системата за управление на риска в земеделието. През последните години се наблюдават все по-екстремни прояви на неблагоприятни климатични явления и бедствия - обилни валежи, горещи и студени вълни, градушки, наводнения, засушавания, урагани ветрове. Различни сценарии за изменението на климата в България сочат, че в средносрочен и дългосрочен план тези събития ще зачестят. Разработки, основаващи се на числени модели, предвиждат нарастване на честотата и силата на градобитните процеси. Един от географските райони, за които се прогнозира значително нарастване на екстремните случаи от градушка с размери ≥ 2 см е територията на България. В страната от десетилетия функционира добре изградена национална система за противоградова защита, обхващаща районите с най-голяма интензивност на градобитните процеси (около 1/3 от обработваемата земя в страната), която се финансира от държавния бюджет. Данните за напълно пропаднали площи вследствие на неблагоприятни климатични събития сочат, че делът на напълно унищожените площи в незащитените срещу градушки райони е над 53% средногодишно от общо пропадналите площи в страната. В години с интензивни градобитни процеси този дял е значително по-голям - например през 2014 г. и 2015 г. той е около 75%, а през 2016 г. превишава 67%. Напълно пропадналите площи вследствие от градушки, за които земеделските производители са поискали компенсация, варират през годините от 0,02% до 0,27% от всички обработваеми земи и трайни насаждения в страната. Зачестяването на неблагоприятните климатични явления и появата на градушки в региони, които до момента не са били засягани, налагат необходимостта от преосмисляне на обхвата и методите за осъществяване на защитата в страната. В световната практика не съществува наложен общ модел за противоградова защита, поради значителните различия в климатичните условия в отделните държави. В повечето страни, в които се осъществява превенция срещу градушки, системите за защитата са изградени по инициатива на заинтересованите страни – земеделски производители, местни власти, застрахователи и други субекти, под формата на доброволно създадени сдружения на локално ниво. Държавите подпомагат частично дейността на сдруженията, като им предоставят	

метеорологична и статистическа информация, специализирано оборудване и т. н. Финансирането на извършваната от сдруженията противоградова защита се осигурява чрез заплащане на такси от техните членове. В някои държави (Унгария, Франция и др.) част от таксата се покрива от националния бюджет под формата на държавна помощ.

Основно се прилагат три способа за защита срещу градушки:

- ракетен - България, Сърбия, Русия, Хърватия;
- самолетен - Германия, Австрия, Гърция;
- наземни генератори - Франция, Унгария, Испания.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

Съществуващата система защитава 22 млн. дка от територията на страната, в това число 12,8 млн. дка обработваеми земи, трайни насаждения и площи със смесено земеползване.

В Северна България защитаваната територия обхваща равнинната част на областите Видин, Монтана, Враца, част от област Плевен и част от община Луковит. В Южна България е обхваната територия в Горнотракийската низина в областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Сливен, част от община Димитровград в област Хасково и част от община Ямбол.

Отишете проблемите или въпросите, които обосновават действие от страна на държавата.

Какви са целите на предлаганото решение?

Проектът на закон ще урежда обществените отношения, свързани с осигуряването на превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Целта на настоящия законопроект е създаването на ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

За постигането на формулираната обща цел се предвижда изпълнението на редица специфични такива.

На първо място, ще бъде разширен обхватът на системата за превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието. Това ще се постигне чрез диверсификация и усъвършенстване на методите за борба с градушките, като се предвижда:

- доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления, с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване на радарна информация за територията на цялата страна;
- осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите 263 ракетни площадки;
- въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите.

С изпълнението на гореописаните специфични цели ще се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи и трайни насаждения в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество). Ще бъдат защитени и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност (Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София).

На второ място, ще бъде въведено споделено финансиране на системата за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Разширяването на обхвата на градозащита и свързаното с това значително увеличение на средствата за осъществяване на дейността налага прилагане на подход за диверсификация на източниците на финансиране, включващ привличане на заинтересовани страни като земеделски стопани.

Следва да се отчете фактът, че прилаганите методи за борба с градушките не гарантират пълна

ефективност на защитата.

Общият размер на средствата за управление на рискове, свързани с градушки, при окончателното изграждане и реално въвеждане в действие на системата (пълно покритие на територията на страната с използване на ракетен и самолетен способ), ще бъде около 28 млн. лева годишно. Част от необходимия ресурс ще се предоставя от държавния бюджет, а останалите средства ще бъдат привлечени от земеделските стопани, чрез въвеждане на ежегодни такси.

Посочете какво цели да постигне новото предложение или предлаганата нова уредба. Какъв ефект би имала тя и спрямо кого?

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

1. Вариант 1 – Без действие

При реализиране на вариант „Без действие“ няма да бъдат предприети действия по изменение в нормативната уредба на обществените отношения, свързани с превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

В страната от десетилетия функционира добре изградена национална система за противоградова защита, обхващаща районите с най-голяма интензивност на градобитните процеси. Системата покрива само около 1/3 от обработваемата земя в страната и се финансира единствено със средства от държавния бюджет.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

Съществуващата система защитава 22 млн. дка от територията на страната, в това число 12,8 млн. дка обработваеми земи, трайни насаждения и площи със смесено земеползване.

В Северна България защитаваната територия обхваща равнинната част на областите Видин, Монтана, Враца, част от област Плевен и част от община Луковит. В Южна България е обхваната територия в Горнотракийската низина в областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Сливен, част от община Димитровград в област Хасково и част от община Ямбол.

В същото време се наблюдава зачестяване на неблагоприятните климатични явления и появата на градушки в региони, които до момента не са били засягани.

Реалната численост на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ ще се запази в сегашното състояние. Същата възлиза на 593 щатни бройки съгласно Устройствения правилник на агенцията и 181 броя служители на агенцията извън утвърдената численост. По преценка на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ това е абсолютният минимум, под който тя не би могла да функционира при сегашния размер на защитаваната територия и обслужваните техническите средства. Около 70% от персонала са ракетострелци, като за обслужването на една ракетна площадка са необходими трима души.

С оглед гореизложеното, при този вариант на действие 2/3 от територията на страната ще останат незащитени от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделието.

2. Вариант 2 - Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

При реализирането на този вариант на действие ще бъде приет Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, с който ще бъде създадена ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

С предлаганата реформа ще се разшири обхвата на системата за борба с градушките, като се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество), както и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София.

Разширяването на обхвата ще се постигне чрез следните способности:

1. доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления, с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване на радарна информация за територията на цялата страна;
2. осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите 263 ракетни площадки;
3. въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите.

Няколко са предимствата на въвеждането на самолетния способ. От една страна, необхванатите до момента от системата за ракетна защита обработвани площи попадат в силно урбанизирани територии. Това предопределя големи сектори със забрана за стрелба с ракети, което намалява възможностите за използване на ракетния метод. От друга страна, разпростирането на ракетната защита на територията на цялата страна изисква огромни инвестиции за изграждане на необходимата инфраструктура и значителен финансов ресурс за издръжка на системата – материална база, персонал и т. н. Предимства на самолетния способ са по-голямата гъвкавост, възможност за въздействие над населени места, възможност за защита от други неблагоприятни климатични явления и други.

При този вариант на действие градузащита ще се осъществява общо върху 90 млн. дка, от които 36,6 млн. дка обработвана земя (обработваема земя, трайни насаждения). Ракетен способ ще се прилага върху 22 млн. дка, в това число 12,8 млн. дка обработвана земя. За останалата територия ще бъде използван самолетният способ на защита (реалното му въвеждане се планира за сезон 2020 г.), като за целта се предвижда въздействието върху градоносните облаци да се осъществява с 4–5 специализирани самолета.

При този вариант на действие се предвижда създаване на държавно предприятие, което да управлява риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието. Държавното предприятие ще изпълнява функции по организиране и провеждане на активни въздействия върху градовите процеси и други неблагоприятни атмосферни явления; изкуствено увеличаване и преразпределение на валежите; радиолокационно площно измерване на валежите и осигуряване на радарна метеорологична информация на други заинтересувани ведомства. Предвижда се органи на управление на предприятието да бъдат министърът на земеделието, храните и горите, управителен съвет, който да включва представители на Министерство на земеделието, храните и горите и на земеделските стопани, както и директор, ангажиран с представителни, организационни, ръководни и контролни функции. Новосъздаденото държавно предприятие ще бъде правопреемник на сега действащата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“, като ще поеме изпълняваните от нея функции и предвижданите нови такива във връзка с разширяване обхвата на противодействие срещу неблагоприятните климатични събития в земеделието.

При този вариант на действие се въвеждане на споделено финансиране на системата между държавата и земеделските стопани.

Разширяването на обхвата на градузащитата и свързаното с това значително увеличение на средствата за осъществяване на дейността налага прилагане на подход за диверсификация на източниците на финансиране, включващ привличане на заинтересовани страни като земеделските стопани.

Общият размер на средствата за управление на рискове, свързани с градушки при окончателното изграждане и реално въвеждане в действие на системата за противоградова защита (пълно покритие на територията на страната с използване на ракетен и самолетен способ), което се предвижда за 2019 г., би възлязъл на около 28 млн. лева годишно.

Част от необходимия ресурс ще се предоставя от държавния бюджет. Останалите средства ще бъдат привлечени от земеделските стопани чрез въвеждане на ежегодни такси.

3. Вариант 3 - Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

При реализиране на вариант „Промяна на съществуващата нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ ще бъдат предприети действия по изменение на съществуващата подзаконова нормативната уредба, свързана с превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

При този вариант на действие ще продължи да съществува Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ и изградената до момента системата за противогордова защита, която покрива само около 1/3 от обработваемата земя в страната, а именно 12,8 млн. дка и се финансира единствено със средства от държавния бюджет.

За нуждите на противогордовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата ще продължи да се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

При този вариант на действие ще са налице затруднения за разширяване на обхвата на покриваните с ракетния способ територии. Това се обосновава от факта, че за всяко разширяване на обхвата е необходимо да бъде изградена отделна ракетна площадка, съответно да бъдат назначени допълнителни служители. Към настоящия момент около 70% от персонала на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ са ракетострелци, като за обслужването на една ракетна площадка са необходими трима души. Съгласно разпоредбите на § 16 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (ДВ, бр. 15 от 2012 г.) общата численост на персонала на администрацията на изпълнителната власт, установена в съответните устройствени актове не може да бъде увеличавана. Министерският съвет съобразно своите правомощия може да извършва компенсирани промени в рамките на числеността на персонала по предложение на първостепенните разпоредители с бюджет след предварително съгласуване с администрацията на Министерския съвет. С оглед гореизложеното всяко увеличение на обхвата на системата за градузащита ще бъде извършено чрез компенсирани промени в структурите на Министерството на земеделието, храните и горите. Това от своя страна ще доведе до физически ограничения за възможностите за разширяване на обхвата на противогордовата система и до съответни промени в други структури на министерството.

Реализирайки вариант „Промяна на съществуващата нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ ще се наблюдава частично увеличаване на защитаваната от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделието територия на страната, но няма да бъде възможно покриването на цялата територия на страната само с ракетен способ. От друга страна, ограниченият бюджет на агенцията (при финансиране само от държавния бюджет) няма да позволява развитието на инвестиционна програма, която да позволи използването на други способи за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието като самолетния способ и изкуственото преразпределение на валежите.

Препоръчваме вариант № 2, тъй като с него се разрешават всички от идентифицираните проблеми и се постигат в най-висока степен описаните по-горе цели и ефекти.

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна. Опишете накратко потенциалните рискове, свързани с вариантите, каква е вероятността те да настъпят и техния ефект, ако настъпят. Обосновете препоръчания вариант на действие. Повече информация добавете в резюмето на препоръчания вариант с данни.

2. РЕЗЮМЕ НА ПРЕПОРЪЧАНИЯ ВАРИАНТ С ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДАННИ

Вариант на действие	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
	Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на	

	годишна база. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, когато е по-приложимо. Обърнете особено внимание на икономическите и социалните разходи и на разходите за околната среда. Задължително включете паричен израз на разходите и ползите (в лева).																					
Вариант 1	Не се препоръчва реализирането на вариант 1.																					
Вариант 2	Препоръчваме вариант № 2, тъй като с него се разрешават всички от идентифицираните проблеми и се постигат в най-висока степен описаните по-горе цели и ефекти. Основният ефект от осъществяване на предвидените в проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития дейности по превенция е предотвратяването на щети върху земеделската продукция и имущество, които биха довели до значителни загуби за земеделските стопани, аграрния отрасъл и икономиката на страната. Чрез разширяването на градозащитата и прилагането на самолетния способ ще се осигури опазване на имущество и в урбанизираните територии. По данни на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ за последните пет години като резултат от проведените въздействия средногодишно се опазва земеделска продукция на стойност около 88 млн. лева средногодишно при защитавана около 1/3 от обработваемата площ в страната – около 11 млн. дка (видно от Таблица 1). При този вариант на действие се предвижда, че при пълно покритие на защитата опазваната от градушки земеделска продукция би била на стойност над 260 млн. лева годишно. Таблица 1 Проведени противоградови въздействия и спасена от градушки продукция за периода 2013-2017 г. <table><tr><th>Година</th><th>Въздействия (брой)</th><th>Стойност на спасената продукция (лева)</th></tr><tr><td>2013</td><td>160</td><td>95 673 394</td></tr><tr><td>2014</td><td>328</td><td>90 718 172</td></tr><tr><td>2015</td><td>142</td><td>77 764 031</td></tr><tr><td>2016</td><td>219</td><td>102 255 070</td></tr><tr><td>2017</td><td>154</td><td>63 610 740</td></tr><tr><td>Средно за периода</td><td>201</td><td>88 064 344</td></tr></table> Източник: ИАБГ Ползи за държавата Въвеждането на споделено финансиране на разходите за превенция в земеделието би довело до намаление на средствата, които се предоставят от държавния бюджет за осъществяване на тази дейност, спрямо досега осигуряваните. Същевременно, опазването на продукция за над 260 млн. лева годишно от градушки би допринесло за подобряване на устойчивостта на аграрния отрасъл и за нарастване на създадената в земеделието брутна добавена стойност. Може да се очаква и ръст на данъчните приходи от земеделски дейности.	Година	Въздействия (брой)	Стойност на спасената продукция (лева)	2013	160	95 673 394	2014	328	90 718 172	2015	142	77 764 031	2016	219	102 255 070	2017	154	63 610 740	Средно за периода	201	88 064 344
Година	Въздействия (брой)	Стойност на спасената продукция (лева)																				
2013	160	95 673 394																				
2014	328	90 718 172																				
2015	142	77 764 031																				
2016	219	102 255 070																				
2017	154	63 610 740																				
Средно за периода	201	88 064 344																				

	Ползи за земеделските стопани Предвижда се при този вариант на действие да бъде постигнато разширяване на превенцията срещу градушки и да бъдат защитени обработваемите земи и трайните насаждения на всички земеделски стопани, а не само на тези, които в момента попадат в обхвата на съществуващата ракетна защита. Недопускането на загуби на земеделска продукция от неблагоприятни климатични събития би допринесло за стабилизиране на доходите за производителите и би намалило риска от изоставянето на земеделски дейности, особено в селските райони. Екологични въздействия За провеждане на активни въздействия върху градовите облаци се използва реагента сребърен йодит. Въз основа на многобройните научни изследвания, становището на Световната метеорологична организация е, че сребърният йодид е безопасен за околната среда и може да се използва при провеждането на програми за засев на облаци. В този смисъл, както при настоящия обхват на градова защита, така и след нейното разширяване не са налице предпоставки за отрицателни въздействия по отношение на околната среда от провежданите мероприятия. При Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития“ ще са налице съществени ползи за всички заинтересовани страни, а именно държавата и земеделските стопани. Разходите за финансиране на системата за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието ще се разпределят между същите тези субекти. Ще се извършва превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието и в частност – градушка, върху цялата територия на страната. Разширяването на обхвата на превенцията (включително и върху урбанизираните територии) и мобилизирането на финансов ресурс от заинтересованите страни би допринесло за по-успешно противодействие на климатичните предизвикателства. Осъществяването на цялостна превенция срещу едно от най-опасните за земеделието неблагоприятни климатични събития ще допринесе за опазване на земеделската продукция, което ще създаде условия за устойчиво функциониране на земеделските стопанства и формиране на приемливи доходи за производителите. Това би намалило риска от прекратяване на земеделски дейности и излизане на земеделски производители на пазара на труда. Защитата на цялата територия на страната, включваща и самолетен способ, гарантира превенция срещу градушки и върху урбанизираните територии, което би понижило съществено риска от поражения. Включването в управлението на държавното предприятие на представители на държавата и земеделските стопани ще позволи набраните финансови средства да се изразходват целево, ефективно и прозрачно.
Вариант 3	Не се препоръчва реализирането на вариант 3.
Описание и обхват на основните разходи за заинтересованите страни При реализирането на Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития“ ще бъде създадена ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна. С предлаганата реформа ще се разшири обхвата на системата за борба с градушките, като се постигне защита върху 100% от обработваемите земеделски земи в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество), както и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище,	

Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София.

Осъществяването на предвидените в проекта на Закона дейности изисква финансов ресурс, чийто годишен индикативен размер при пълно покритие на територията на страната възлиза на около 28 млн. лева към 2020 година. Тези средства се предвижда да бъдат осигурени чрез постъпления от държавния бюджет и ежегодни такси от земеделските стопани.

В Таблица 3 е представено финансовото обезпечаване на дейностите по управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието за периода 2017 – 2020 година (в млн. лева).

Таблица 3

Общо необходими средства за дейности по градузащита – прогноза.

Показатели	Закон за Държавния бюджет за текущата бюджетна година - 2019	Произтичащи изменения за текущата бюджетна година -2019	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2020	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2021	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2022
1	2	3	4	5	6
Общо за системата на Държавно предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития					
I. Приходи, помощи и дарения		9 186 000	20 265 000	20 265 000	20 265 000
II. Разходи		13 053 500	28 000 000	28 000 000	28 000 000
Текущи разходи		13 053 500	28 000 000	28 000 000	28 000 000
в т.ч. за персонал		3 043 500	9 600 000	9 600 000	9 600 000
Капиталови разходи					
III.A. Бюджетни взаимоотношения (трансфери) – НЕТО		3 867 500	7 735 000	7 735 000	7 735 000
Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет					
Бюджетно взаимоотношение с други бюджетни организации		3 867 500	7 735 000	7 735 000	7 735 000
Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз					
III.B. Временни безлихвени заеми					
IV. Бюджетно салдо					
V. Операции в частта на финансирането					
Максимален размер на ангажиментите за разходи		800 000	19 200 000	19 200 000	19 200 000
Максимален размер на новите задължения за разходи		800 000	19 200 000	19 200 000	19 200 000

Щатни бройки, в това число:		1 335	1 335	1 335	1 335
- постоянно заети:		549	549	549	549
- сезонно заети		786	786	786	786

Разчетите за 2019 година са разработени при допускане, че законът влезе в сила считано от 01.07.2019 г.

Въздействия за държавата (държавните институции)

Към настоящия момент за управление на риска в растениевъдството се прилагат два основни инструмента, финансирани със средства от държавния бюджет:

- противогодова защита върху 1/3 от територията на страната, осъществявана от Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ с ракетен способ;
- две схеми за държавна помощ:
 - за компенсиране на щети от неблагоприятни климатични събития;
 - за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на интензивни земеделски култури (плодове, зеленчуци, етерично-маслени култури, лозя и тютюн).

Видно от Таблица 4 средногодишните разходи за прилагане на двата инструмента възлизат на около 20 млн. лева за периода 2007-2017 г., от които около 12 млн. лева годишно за дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. В таблицата се съдържат данни и за изплатените средства от държавния бюджет за управление на риска в растениевъдството за периода 2007-2017 г.

Таблица 4

Изплатени средства за управление на риска в растениевъдството за периода 2007-2017 г., млн. лв

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Средно-годишно за периода
Разходи от бюджета за издръжка на Изпълнителната агенция за борба с градушките	14,4	13,5	8,5	9,4	10,1	11,3	13,2	12,5	10,8	14,5	13,7	12,0
Изплатени средства от бюджета по схеми за държавни помощи	8,0	23,1	0,0	1,7	1,8	4,3	16,0	4,9	6,6	5,6	7,2	7,9
• в това число: от градушка	0,0	0,0	0,0	0,9	0,2	0,5	0,0	1,5	2,9	1,0		1,2
ОБЩО СРЕДСТВА ОТ БЮДЖЕТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО, В ТОВА ЧИСЛО:	22,4	36,6	8,5	11,1	11,9	15,7	29,3	17,3	17,4	20,1	20,9	19,9
- ОБЩО СРЕДСТВА ОТ БЮДЖЕТА САМО ЗА ГРАДУШКИ (издръжка на ИАБГ + компенсиране на щети от градушка)	14,4	13,5	8,5	10,2	10,4	11,8	13,3	14,0	13,7	15,5		11,4

След въвеждане на споделено финансиране на системата за превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието финансовият ресурс, който ще се предоставя от държавния бюджет за дейностите по превенция срещу градушки ще намалее чувствително, дори вече в условията на пълно покритие на градозащитата на територията на страната съгласно представената по-горе Таблица 2.

Въздействия за земеделските стопани

Годишните разходи на земеделските стопани за финансиране на дейностите по превенция от неблагоприятни климатични събития на единица площ възлизат на 0.75 лв./дка обработваема

земя и трайни насаждения. Размерът на таксата за всеки земеделски стопанин се определя въз основа на заявленията за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ обработваеми земи и трайни насаждения през предходната стопанска година.

Индикативният общ размер на средствата, които ще бъдат набрани от земеделските производители за обезпечаване на дейностите на държавното предприятие за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието, възлиза на около 20,3 млн. лева годишно.

В Таблица 5 са посочени данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по Схемата за единно плащане на площ за кампания` 2015 и 2016.

Таблица 5

Данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по СЕПП, кампания` 2015 и 2016

Размер на стопанството	Кампания` 2015		Кампания` 2016	
	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %
<100 дка	36 163	59,1%	35 865	58,3%
100 - 500 дка	15 877	26,0%	16 375	26,6%
500 -1 000 дка	3 518	5,8%	3 602	5,9%
1 000 - 5 000 дка	3 767	6,2%	3 815	6,2%
5 000 - 10 000 дка	1 107	1,8%	1 105	1,8%
10 000 - 50 000 дка	693	1,1%	690	1,1%
50 000 - 100 000 дка	13	0,02%	14	0,02%
100 000 - 200 000 дка	7	0,01%	5	0,01%
>200 00 дка	-	-	2	0,003%
Общо	61 145	100%	61 473	100%

Данните за прилагането на Схемата за единно плащане на площ за кампания` 2015 и 2016 сочат, че близо 60% от земеделските стопанства са заявили за подпомагане до 100 дка обработваема земя и трайни насаждения. Годишният разход за превенция срещу градушки на тези стопанства би възлязъл на до 75 лв. Втората по големина група стопанства – които обработват между 100 и 500 дка (26% от всички стопанства) ще заплащат до 375 лв. годишно. Така, над 85% от всички, кандидатствали за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ земеделски стопанства, ще внасят ежегодна такса в размер до 375 лева.

Незначителен брой стопанства (общо 20 или около 0,03% от всички стопанства), обработващи над 50 000 дка, ще плащат такса в размер на около и над 37 500 лв. годишно.

Отражението на ежегодната такса за превенция върху доходите на земеделските стопани може да бъде оценено въз основа на данните от Системата за земеделска счетоводна информация (последни налични данни за 2015 г.).

В Таблица 6 е посочено намалението на нетния доход в резултат от внесените такси, което варира от 0,4% до 5,6% в зависимост от икономическия размер на стопанствата. За над 95% от всички стопанства ежегодната такса за превенция би понижала нетния им доход с по-малко от един процент. За останалите стопанства намалението би било до 5,6%.

Таблица 6

Средни резултати за стопанствата по икономически размер за 2015 г.

Икономически размер на стопанствата (стандартна продукция)	Брой стопанства	Дял на стопанствата %	Използвана земеделска площ, дка	Годишен разход на стопанствата за превенция, лева*	Брутна продукция, лева	Нетен доход, лева	Нетен доход с включени разходи за превенция, лева	Изменение на нетния доход след включване на разходи за превенция, %
от 2 до 8 хил. евро	78 960	69,0%	35,7	27	10 448	6 630	6 603	-0,4%
от 8 до 25 хил. евро	20 940	18,3%	138,2	104	31 723	20 770	20 666	-0,5%
от 25 до 50 хил. евро	5 050	4,4%	436,8	328	72 775	36 207	35 969	-0,6%
от 50 до 100 хил. евро	4 280	3,7%	786,2	590	139 052	52 798	52 208	-1,2%
от 100 до 500 хил. евро	3 870	3,4%	3 635,8	2727	578 149	48 465	45 738	-5,6%
над 500 хил. евро	1 310	1,1%	14 391,3	10 793	3 063 931	415 494	404 701	-2,6%
Всички стопанства	114 410	100,0%	386,3	290	76 036	18 341	18 051	-1,6%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика", Система за земеделска счетоводна информация 2015 г.

*Разходът е изчислен при размер на таксата за единица площ от 0,75 лв. на дка обработваема земя и трайни насаждения

*Икономическият размер на стопанството се измерва в евро и представлява общата стандартна продукция. Стандартната продукция отразява средната парична стойност на селскостопанската продукция, по отделни продукти, по цена на производител.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на разходите. Опишете разходите за всички основни групи.

Предложението надхвърля ли минималните изисквания на Европейския съюз?

Да/Не/Не е приложимо

Има ли промяна в административната тежест? Създават ли се нови регулаторни режими и регистри? Засягат ли се съществуващи регулаторни режими и регистри?

При реализирането на Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития“ възниква задължение за заинтересованите лица – в частност земеделските стопани, за заплащане на предвидените в законопроекта ежегодни такси за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието. С помощта на интерактивния калкулатор, достъпен на електронната страница на Портала за обществени консултации може да бъде изчислена очакваната административна тежест за посочените заинтересовани лица.

За земеделските стопани

Определен е общ административен товар за една година за „ежегодна такса за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието“ в размер на 23 685.19 лева. За определянето му са използвани следните критерии:

1. брой часове, необходими за извършването на дейността – 10 минути (попълване на платежно нареждане);
2. средна месечна работна заплата на човека, който трябва да извърши дейността – 655 лв. (това е минималният осигурителен доход за длъжността „помощен административен персонал“ по икономическа дейност „Растениевъдство, животновъдство и лов, спомагателни дейности; Рибно стопанство“ съгласно Приложение № 1 към чл. 9, ал. 1, т. 1 от Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2018 г. за минималния осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии - 2018 г.);
3. брой на фирмите, които трябва да извършат дейността – 61 473 стопанства (по данни на Министерство на земеделието, храните и горите);
4. брой пъти на година, които бизнесът трябва да извърши дейността – 1 път годишно.

Не се предвижда създаването на нови регулаторни режими и регистри.

Моля посочете.

Какво е разпределението на годишните разходи според категорията на предприятията?	Микро- (в лв.) под 250	Малки (в лв.) над 250	Средни (в лв.) 25 000
---	------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Има ли предприятия, които са освободени от спазване на новите правила, въведени с предложението?

Не се предвижда освобождаване на предприятия от спазването на разпоредбите, въведени с предложението.

Моля посочете

Описание и обхват на основните ползи

Основният ефект от осъществяване на предвидените в проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития дейности по превенция е предотвратяването на щети върху земеделската продукция и имущество, които биха довели до значителни загуби за земеделските стопани, аграрния отрасъл и икономиката на страната.

Чрез разширяването на градозащитата и прилагането на самолетния способ ще се осигури опазване на имущество и в урбанизираните територии.

По данни на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ за последните пет години като резултат от проведените въздействия средногодишно се опазва земеделска продукция на стойност около 88 млн. лева средногодишно при защитавана около 1/3 от обработваемата площ в страната – около 11 млн. дка.

При този вариант на действие се предвижда, че при пълно покритие на защитата опазената от градушки земеделска продукция би била на стойност над 260 млн. лева годишно.

За държавата (държавните институции)

Някои от предвижданите ползи от приемане на законопроекта са:

- по-успешно противодействие на климатичните предизвикателства в резултат на обединяване на усилията на всички заинтересовани страни;
- опазване на земеделската продукция от градушка на територията на цялата страна, което ще създаде условия за стабилно развитие на аграрния отрасъл и за нарастване на данъчните приходи от земеделски дейности;
- въвеждането на споделено финансиране би довело до намаляване на размера на финансовия ресурс, предоставян от държавния бюджет за финансиране на дейности по превенция и за изплащане на обезщетения за щети от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития;
- осъществяването на защита и на урбанизираните територии ще ограничи евентуалните поражения върху тях, както и необходимостта от предоставяне на средства от държавния бюджет за преодоляване на щети;
- осигурена цялостна радарна метеорологична информация, която ще позволи по-реална оценка на риска от настъпване на неблагоприятни климатични събития в земеделието.

За земеделските стопани

Осъществяването на превенция срещу едно от най-опасните за земеделието неблагоприятни климатични събития ще допринесе за опазване на земеделската продукция, което ще създаде условия за устойчиво функциониране на земеделските стопанства и формиране на приемливи доходи за производителите. Това би намалило риска от прекратяване на земеделски дейности и излизане на земеделски производители на пазара на труда.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на ползите.

Опишете ползите за всички основни групи.

Ключови рискове

Изложеното предложение не разкрива рискове при реализирането му.

Има ли рискове от реализиране на предложението? Може ли да бъде изразен количествено, колко и какви юридически и физически лица ще бъдат засегнати и как?

3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Консултации

През периода 2016 – 2018 г. са проведени редица неформални консултации със заинтересованите страни. Тяхната цел беше да запознаят заинтересуваните страни с проблемите в сектора и предложенията за разрешаването им, да им бъде предоставена възможност да изразят мнението си по предвижданите промени и очакваните въздействия.

През май 2016 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието и храните и на организациите на земеделските производители и застрахователи на тема: „Възможности за развитие на системата за превенция срещу градушки и други неблагоприятни климатични явления“ в град Велико Търново. По време на събитието са дискутирани развитието, усъвършенстването и разширяването на системата за противоградова защита в страната. Участниците в срещата са запознати и с опита на Окръжна служба за борба с градушките, окръг Розенхайм, Германия в използване на авиацията за борба с градушките.

През юли месец 2017 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на общини, застрахователи и земеделски производители, на която е обсъдена възможността моделът на борба с градушките да бъде финансиран не само от държавата, но и от земеделските производители, застрахователите и общините. По време на срещата е представена презентация на тема „Противоградова защита в България – състояние и перспективи“. В нея се посочва, че целта на мерките е максимално да се защити обработваемата земя, трайни насаждения и смесено ползване и да достигнат 90% покритие на земеделските площи, както и 60% в урбанизираните територии, като това би могло да бъде постигнато с разширяване на системата и защитаваната територия постепенно чрез използване на два способа – ракетен и самолетен. Направено е предложение за доизграждане на системата с 4 допълнителни радарни станции. Ракетният способ до 2020 година да бъде разширен с изграждане на 63 нови ракетни площадки и 2 командни пункта в с. Тъжа и Любимец. На 8 февруари 2018 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на застрахователните дружества в страната. На срещата е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като е обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и с ежегодни такси от застрахователите.

По време на „Шеста национална среща на земеделските производители в България“, проведена в периода от 14 до 16 февруари 2018 г., и на земеделските производители е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като е обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и с ежегодни такси от земеделските стопани.

Посочете основните заинтересовани страни извън държавната администрация, с които са проведени консултации. Направете кратък анализ на броя и характера на отговорите, получени от консултацията.

4. ПРИВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

От коя дата предложението ще започне да действа?

Предложението ще започне да действа от датата на влизане в сила на закона, която е предвидено да бъде 3 дни след обнародването му в Държавен вестник.

ден/месец/година

Коя институция/организация ще отговаря за осъществяване на предложението и за контрола?

Министерство на земеделието, храните и горите отговаря за осъществяване на предложението. Предложението не предвижда разходи за дадена институция или организация.

Опишете отговорната институция за осъществяването на предложението. Предложението предвижда ли разходи за дадена институция или организация?

Подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на проекта на нормативния акт:

08.03.19г.

Ася Стоянова, директор на дирекция „Правна“ към Министерство на земеделието, храните и горите.

Дата: 08.03.2019 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Цялостна предварителна оценка на
въздействието на проект на Закон за
превенция от неблагоприятни
климатични събития

Доклад от извършена цялостна предварителна оценка на
въздействието

София, март 2018 г. - февруари 2019 г.

Съдържание

I. Въведение	3
I.1. Обща рамка.....	3
I.2. Проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	3
I.3. Методологична рамка на цялостната предварителна оценка на въздействието	4
I.4. Етапи и източници на информация.....	5
II. Определяне на проблемите.....	7
II.1. Основен проблем	7
II.2. Специфични проблеми.....	9
III. Заинтересовани страни	12
III.1. Земеделски стопани	13
III.2. Държавни институции, отговорни за прилагането на закона	13
IV. Цели на законопроекта	14
IV.1. Обща цел.....	14
IV.2. Специфични цели.....	14
IV.3.Времеви график за постигане на целите.....	15
V. Определяне на възможните варианти за действие за постигане на целите.....	15
V.1. Вариант 1: Без действие.....	15
V.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	16
V.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.....	19
VI. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия – за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите	20
VI.1. Вариант 1: Без действие	20
VI.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	20
VI.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.....	22
VII. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и	

социални сектори и/или групи предприятия – за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите	22
VII.1. Вариант 1: Без действие.....	22
VII.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	23
VII.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.....	28
VIII. Промяна на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите, включително в случаите на нови регулаторни режими и регистри.....	28
VIII.1. Вариант 1: Без действие.....	28
VIII.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	28
VIII.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.....	29
IX. Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите	29
IX.1. Вариант 1: Без действие	29
IX.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития	30
IX.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.....	31
X. Сравнение на вариантите въз основа на посочените изчисления и данни	32
XI. Обобщение на резултатите от проведените предварителни консултации.....	33
XI.1. Основни въпроси.....	34
XI.2. Приети предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни	34
XII. Препоръчителен вариант и обосновка към него	34
XIII. Варианти за потенциални въздействия върху МСП	35
XIV. Препоръчителен срок за извършване на последващата оценка на въздействието.....	38

I. Въведение

I.1. Обща рамка

С приетите изменения на Закона за нормативните актове (обн. в ДВ бр. 34 от 3 Май 2016 г., в сила от 04.11.2016 г.), се въведе задължение за съставителите на проекти на нормативни актове да извършват предварителна оценка на въздействието на нормативния акт. При изработване на нови закони и кодекси се изисква тази оценка да бъде цялостна.

Предварителната оценка на въздействието изследва съотношението между формулираните цели и очакваните резултати от реализацията на промените. Тя представлява процес на събиране на факти и данни по няколко основни групи въпроси, в това число – какво е естеството на проблема, който трябва да се разреши, какви цели трябва да се постигнат, какви са различните алтернативи за действие, кои са засегнатите страни, какви са ползите и разходите и по отношение на обществото като цяло и за всяка засегната страна.

Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието (приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн. ДВ бр. 91 от 18.11.2016 г., в сила от 18.11.2016 г.) определя условията и реда за планиране и изготвяне на оценка на въздействието на проектите на нормативни актове на Министерски съвет.

В Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация е предвидено преди започване на междуведомствената съгласувателна процедура, уредена в правилника, вносителят на проекта на нормативен акт да съгласува с дирекция „Модернизация на администрацията“ цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта. Настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието е изготвена при изработването на проекта на нов закон, съгласно чл. 20, ал. 3 от Закона за нормативните актове и преди неговото внасяне за съгласуване с дирекция „Модернизация на администрацията“.

Извършената цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития следва както горепосочената нормативна база, така и указанията в документите „Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството“ на Министерския съвет и „Насоки за по-добро регулиране“ на Европейската комисия и приложените методически указания и инструменти.

Настоящият доклад има за цел да обобщи резултатите и изводите от така извършената цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития.

Настоящият доклад е изготвен от дирекция „Правна“ на Министерство на земеделието, храните и горите.

I.2. Проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

Проектът на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития е разработен от дирекция „Правна“ на Министерство на земеделието, храните и горите. През 2015 г. в Министерство на земеделието и храните започва разработването на нов модел за управление на риска в земеделието. През май 2016 г. е проведена среща между представители на министерството и на организациите на земеделските производители и застрахователи на тема: „Възможности за развитие на системата за превенция срещу градушки и други неблагоприятни климатични явления“ в град Велико Търново. По

време на събитието са дискутирани развитието, усъвършенстването и разширяването на системата за противоградова защита в страната. Участниците в срещата са запознати и с опита на Окръжна служба за борба с градушките, окръг Розенхайм, Германия в използване на авиацията за борба с градушките.

През юли месец 2017 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на общини, застрахователи и земеделски производители, на която е обсъдена възможността моделът на борба с градушките да бъде финансиран не само от държавата, но и от земеделските производители, застрахователите и общините. По време на срещата е представена презентация на тема „Противоградова защита в България – състояние и перспективи“. В нея се посочва, че целта на мерките е максимално да се защити обработваемата земя, трайни насаждения и смесено ползване и да достигнат 90 % покритие на земеделските площи, както и 60% в урбанизираните територии, като това би могло да бъде постигнато с разширяване на системата и защитаваната територия постепенно чрез използване на два способа – ракетен и самолетен. Направено е предложение за доизграждане на системата с 4 допълнителни радарни станции, а ракетният способ до 2020 година да бъде разширен с изграждане на 63 нови ракетни площадки и 2 командни пункта в с. Тъжа и Любимец.

На 8 февруари 2018 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на застрахователните дружества в страната. На срещата е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като бе обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и със ежегодни такси от застрахователите.

По време на „Шеста национална среща на земеделските производители в България“, проведена в периода от 14 до 16 февруари 2018 г., и на земеделските производители е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като е обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и със ежегодни такси от земеделските стопани.

Необходимостта от приемане на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития е обусловена от все по-екстремни прояви на неблагоприятни климатични явления и бедствия – обилни валежи, горещи и студени вълни, градушки, наводнения, засушавания, ураганни ветрове, наблюдавани през последните години. Различни сценарии за изменението на климата в България сочат, че в средносрочен и дългосрочен план тези събития ще зачестят. Това налага да се търсят адекватни решения за адаптиране към настъпващите промени.

В този контекст, визията на Министерството на земеделието, храните и горите е, че следва да се вземат превантивни мерки, осигуряващи в максимална степен защитата на земеделските производители, което да гарантира устойчивото развитие на аграрния отрасъл. В средносрочен и дългосрочен план целим постигане на комплексно управление и превенция по отношение на неблагоприятни климатични събития в земеделието.

I.3. Методологична рамка на цялостната предварителна оценка на въздействието

Компонентите на изготвената оценка включват:

1. Дефиниране на проблемите

В тази част от изготвяне на оценката са определени естеството на проблема, мащабът му и основните причини за неговото възникване. Ще бъде разгледано как проблемът се е развил с течение на времето и как съществуващите актове и инициативи му влияят, както и как този проблем ще се развие в бъдеще, ако не се приемат действия от страна на държавата. Идентифицирани са три основни проблема, свързани с превенцията по отношение на неблагоприятни климатични събития в земеделието.

През последните години се наблюдават все по-екстремни прояви на неблагоприятни климатични явления и бедствия - обилни валежи, горещи и студени вълни, **градушки**, наводнения, засушавания, урагани ветрове. Различни сценарии за изменението на климата в България сочат, че в средносрочен и дългосрочен план тези събития ще зачестят. Предвижда се нарастване на честотата и силата на градобитните процеси. Един от географските райони, за които се прогнозира значително нарастване на екстремните случаи от градушка с размери ≥ 2 см е територията на България. В тази връзка е необходимо да се вземат превантивни мерки, осигуряващи в максимална степен защитата на земеделските производители, което да гарантира устойчивото развитие на аграрния отрасъл.

Като втори основен проблем е идентифицирана липсата на противогодова защита на 2/3 от територията на страната.

Липсата на диверсифициране на източниците на финансиране на инструменти за управление на риска в земеделието е дефинирана като следващ проблем и се основава на виждането, че усилията на държавата за справяне с нарастващите климатични предизвикателства няма да бъдат достатъчно ефективни ако не бъдат подкрепени солидарно от всички заинтересовани страни.

Определени са и заинтересованите страни, които са засегнати от така установените проблеми.

2. Установяване на целите, които да бъдат постигнати

Въз основа на така идентифицираните проблеми са определени основните и специфичните цели на законопроекта. Целите са обвързани с решаване на описаните проблеми. За постигане на съответните цели в процеса на разработване на законопроекта ще бъдат идентифицирани конкретни решения и мерки, съгласувани с представители на заинтересованите страни. Ще бъдат взети предвид и постъпилите в периода на предварителните консултации със заинтересованите страни становищата.

3. Формулиране на основни варианти на действие, водещи до решаване на проблемите

Ще бъдат формулирани три основни варианта на действие, а именно – вариант „Без действие“, вариант за приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития и вариант на промяна на съществуващата нормативна уредба при запазване на сегашния статут.

4. Анализ на въздействията на вариантите

Тази част от анализа включва: идентифициране на очакваните икономически, социални и екологични въздействия и разглеждане на ползите и разходите, които те могат да предизвикат, както в количествен, така и в качествен план. За идентифицираните промени в предоставянето на административни услуги са разработени подробни анализи с количествена и качествена оценка на ефектите от промените в административната тежест по отношение на заинтересованите страни и по-специално малките и средните предприятия.

5. Наблюдение и оценяване

Предложен е график за постигане на целите на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития и са посочени насоки за извършване на последващата оценка на въздействието на закона съгласно чл. 22 от Закона за нормативните актове и глава трета от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието.

1.4. Етапи и източници на информация

Настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието е изготвена в периода февруари-май 2018 година. Тя е резултат от проучване и анализ на наличната информация, предоставена от структурите на министерството, както и събрана допълнително в хода на извършване на дейността информация. По-конкретно, процесът по извършване на оценката премина през следните етапи:

1. Планиране на дейностите

На този етап бяха проведени първоначални работни срещи и консултации с представители на различни структурни звена на Министерство на земеделието, храните и горите и Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. Бяха определени конкретните задачи, които е необходимо да бъдат изпълнени и техните срокове. При първоначалните срещи бяха определени основните проблеми и цели на проектозакона, беше събрана и предоставена необходимата информация за идентифициране на регулаторните промени, които предполагаемо биха имали по-значимо въздействие върху секторите.

2. Определяне на заинтересованите страни и провеждане на консултации

Допълнително, в рамките на консултациите бяха идентифицирани и субектите, върху които проектозаконът ще окаже своето въздействие, както и техните представители. Екипът проведе предварителни неформални консултации със заинтересованите страни като им предостави възможност да изразят становищата си по концепцията на законопроект. За целта беше презентирана визията на министерството. В допълнение беше изготвен консултационен документ, съгласно приложение № 3 към Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, който беше публикуван на сайта на Министерство на земеделието, храните и горите и на Портала за Обществени консултации със срок за предложения и становища. Беше направен и т. нар. „МСП Тест“, за да бъде анализирано и оценено въздействието на проекта върху малките и средните предприятия. Получените данни позволиха да се систематизират становищата на отделните представителни организации и производители и да се получи конкретна информация, свързана с очаквани въздействия на закона.

3. Събиране и анализ на относимите данни

Екипът по изготвяне на оценката на въздействието събра и проучи следните документи и материали:

- Постановление № 44 на Министерския съвет от 2010 г. за определяне на зоните във въздушното пространство на Република България, в които се ограничава въздухоплаването;
- Инструкция № 4 от 2010 г. за противоградовата защита в Република България;
- Устройствен правилник на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“;
- Правилник за организация на оперативната работа в Изпълнителна агенция „Борба с градушките“;
- Методически основи на активното въздействие върху градови процеси;
- Инструкция за работа със системата MPJ5-IRIS в режим градозащита;
- Инструкция за провеждане на операции по въздействие върху градови процеси с MPJ-5;
- Система РАПИРА Модул Подготовка данни и препоръки за стрелба Fire H - Ръководство за оператора;
- Система РАПИРА Модул Управление на пултове за ракетни площадки Fire W - Ръководство за оператора;
- Инструкция за съхранение, поддържане, експлоатация и мерки за безопасност на противоградовия комплекс ПГК- 6М;
- Техническо описание и инструкция за експлоатация на пулта за дистанционно изстрелване на противоградовите ракети;
- Методика за обследване на терена и подготовка на информация за оценка на ефективността от противоградова защита;
- Методика за определяне икономическата ефективност на противоградовата защита;
- Инструкция за метеонаблюдения;
- Инструкция за събиране и предоставяне на метеорологична информация;
- Сушата в България – проф. дфн В. Александров, София.

4. Извършване на оценката, изготвяне на доклад и резюме на доклада

При разработването на анализа бяха използвани документи, предоставени при първоначалните консултации и срещи, както и публично достъпни източници на информация, включително:

- Статистически данни от Евростат и Националния статистически институт;
- Данни от публични регистри, публикувани на интернет страницата на Комисията за финансов надзор;
- Данни от публични регистри в областта на земеделието;
- Статистически данни, поддържани и съхранявани в системите на Министерство на земеделието, храните и горите;
- Финансови и оперативни данни предоставени от Изпълнителна агенция „Борба с градушките“;
- Публично достъпни доклади и процедури публикувани на интернет страницата на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ (<http://www.weathermod-bg.eu/>).

Екипът проучи детайлно всички предоставени документи, свързани с извършени анализи и оценки на предходни етапи от подготовката на законопроекта, както и допълнително събраните данни на предходни етапи, в т.ч. и информацията от проведените предварителни неформални консултации. Бяха обобщени възможните варианти за действие, дефинирани в процеса на работата по изготвяне на проекта.

На база на събраните данни, информация и оценки, както и изготвения секторен икономически анализ, бе разработен анализът на въздействията, които има вероятност да се проявят като последици от прилагането на избраното решение. В тази част са определени заинтересованите страни и промените в регулаторните режими, които се очаква да имат по-значително въздействие върху тях и особено върху малките и средните предприятия. Анализът на въздействията включва основните очаквани ползи и разходи за заинтересованите страни по предложените варианти. Направени са количествени оценки и прогнози на мерките, които се предполага да имат най-значимо въздействие. За тях е изготвен и „МСП тест“. Детайлно са разгледани конкретните засегнати страни, като в рамките на наличната информация са прогнозирани и разходи върху отделни групи от тях.

II. Определяне на проблемите

II.1. Основен проблем

Главната причина, налагаща приемане на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, е необходимостта от повишаване на ефективността на системата за управление на риска в земеделието.

През последните години се наблюдават все по-екстремни прояви на неблагоприятни климатични явления и бедствия - обилни валежи, горещи и студени вълни, **градушки**, наводнения, засушавания, ураганни ветрове. Различни сценарии за изменението на климата в България сочат, че в средносрочен и дългосрочен план тези събития ще зачестят.

Разработки, основаващи се на числени модели, предвиждат нарастване на честотата и силата на градобитните процеси. Един от географските райони, за които се прогнозира значително нарастване на екстремните случаи от градушка с размери ≥ 2 см е територията на България.

В страната от десетилетия функционира добре изградена национална система за противоградова защита, обхващаща районите с най-голяма интензивност на градобитните процеси (около 1/3 от обработваемата земя в страната), която се финансира от държавния бюджет.

Данните за напълно пропаднали площи вследствие на неблагоприятни климатични събития сочат, че дялът на напълно унищожените площи в незащитените срещу градушки райони е над 53% средногодишно от общо пропадналите площи в страната. В години с интензивни градобитни процеси този дял е значително по-голям - например през 2014 г. и 2015 г. той е около 75%, а през 2016 г. превишава 67%. Напълно пропадналите площи вследствие от градушки, за които земеделските производители са поискали компенсация, варират през годините от 0,02% до 0,27% от всички обработваеми земи и трайни насаждения в страната.

Зачестяването на неблагоприятните климатични явления и появата на градушки в региони, които до момента не са били засягани, налагат необходимостта от преосмисляне на обхвата и методите за осъществяване на защитата в страната.

В световната практика не съществува наложен общ модел за противоградова защита, поради значителните различия в климатичните условия в отделните държави. В повечето страни, в които се осъществява превенция срещу градушки, системите за защитата са изградени по инициатива на заинтересованите страни – земеделски производители, местни власти, застрахователи и други субекти, под формата на доброволно създадени сдружения на локално ниво.

Държавите подпомагат частично дейността на сдруженията, като им предоставят метеорологична и статистическа информация, специализирано оборудване и т. н. Финансирането на извършваната от сдруженията противоградова защита се осигурява чрез заплащане на такси от техните членове. В някои държави (Унгария, Франция и др.) част от таксата се покрива от националния бюджет под формата на държавна помощ.

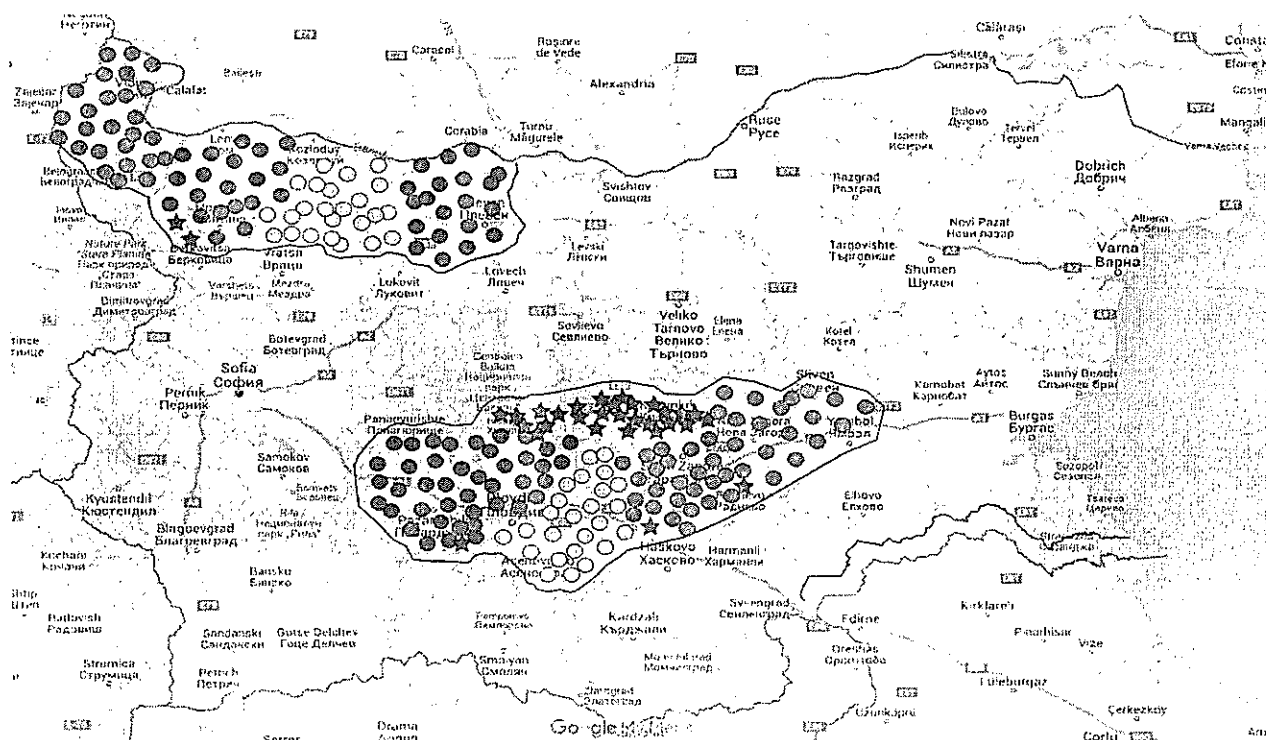
Основно се прилагат три способа за защита срещу градушки:

- ракетен - България, Сърбия, Русия, Хърватия;
- самолетен - Германия, Австрия, Гърция;
- наземни генератори - Франция, Унгария, Испания.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

Съществуващата система защитава 22 млн. дка от територията на страната, в това число 12,8 млн. дка обработваеми земи, трайни насаждения и площи със смесено земеползване.

В Северна България защитаваната територия обхваща равнинната част на областите Видин, Монтана, Враца, част от област Плевен и част от община Луковит. В Южна България е обхваната територия в Горнотракийската низина в областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Сливен, част от община Димитровград в област Хасково и част от община Ямбол.

Карта на защитаваната с ракетен способ територия

11.2. Специфични проблеми

Идентифицирани са два специфични проблема, свързани със сега функциониращата система за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Първият от тях е свързан с липсата на покритие върху 2/3 от територията на страната срещу градови процеси, както и с ограничения обхват на дейност на сега действащата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“.

История и организация на противоградовата защита в България

Началото на организираното противодействие на градовите процеси в България се поставя с Разпореждане № 175 на Министерския съвет от 1968 г. за създаване на Служба „Борба с градушките“, като структурно звено към Министерството на земеделието, впоследствие преобразувана в дирекция на министерството. Предметът на действие на Службата е „...чрез специални полигони да извършва разузнаване на градоносните процеси и да предотвратява градушките в селскостопанските райони“.

С Постановление на № 203 на Министерския съвет от 1999 г. дирекция „Борба с градушките“ се преобразува в Изпълнителна агенция „Борба с градушките“, като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на земеделието и храните, със седалище гр. София.

Функциите, които агенцията изпълнява съгласно устройствения ѝ правилник са следните:

- Целогодишно денонощно наблюдение на атмосферата – наблюдението се извършва посредством доплерови радарни станции, включени в интерактивна радарна информационна система и осигурява необходимата информация за атмосферните явления в страната;
- Активно въздействие с противоградни ракети – противоградовата защита има регионален обхват – прилага се в регионите, в които има изградени полигони за борба с градушките и само в зони, определени с Постановление № 44 на Министерския съвет от 2010 г. за определяне на зоните във въздушното пространство на Република България, в които се ограничава въздухоплаването. Поради

сезонния характер на градовите процеси, тя се осъществява основно в периода от 1 април до 30 октомври;

- Дейности, свързани с дейността на други държавни институции – агенцията участва в изграждането на единна система за ранно предупреждение за настъпващи неблагоприятни атмосферни явления и предоставя радиолокационна метеорологична информация в реално време на подразделения на Военновъздушните сили към Министерството на отбраната и на Държавно предприятие "Ръководство на въздушното движение";
- Предоставяне на допълнителни услуги за земеделските производители - информационно и консултантско обслужване.

Към настоящия момент противогодова защита на територията на страната се осъществява само чрез гореспоменатия ракетен способ.

Основни данни за извършваната от Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ дейност за периода 2011 – 2016 г. са представени в Таблица 1.

Таблица 1

Данни за дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ за периода 2011 - 2016 г.

Година	Въздействия (брой)	Дни с въздействия (брой)	Градоопасни облаци (брой)	Сумарна площ на градоопасните облаци (дка)	Стойност на спасената продукция (лева)
2011	92	36	446	22 158 804	39 725 785
2012	104	33	434	18 935 562	27 180 573
2013	160	45	727	35 263 434	95 673 394
2014	328	82	1 675	115 089 951	90 718 172
2015	142	43	552	35 355 104	77 764 031
2016	219	55	1090	74 234 142	102 255 070

Забележка: Изчисленията за стойността на спасената продукция са предоставени от Изпълнителна агенция „Борба с градушките“

Данните в Таблица 1 показват стойността на спасената продукция само за 1/3 от страната – територията върху която към настоящия момент Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ осъществява своята превантивна дейност.

Съгласно действащия Устройствен правилник числеността на персонала на агенцията е 817 щатни бройки (включително изпълнителен директор и главен секретар), която по преценка на агенцията е абсолютният минимум, под който тя не би могла да функционира при сегашния размер на защитаваната територия и обслужваните техническите средства. Около 70% от персонала са ракетострелци, като за обслужването на една ракетна площадка са необходими трима души.

Таблица 2

Численост на персонала на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ за периода 2015 г. - 2017 г.

	Численост на персонала към м. декември 2015 г. (брой)	Численост на персонала към м. май 2016 г. (брой)	Численост на персонала към м. юни 2017 г. (брой)	Незаети бройки към м. юни 2017г. (брой)
ОБЩО	758	732	772	24
Изпълнителен директор	1	1	1	0
Главен секретар	1	1	1	0
Служител по сигурността на информацията	1	1	1	0
Обща администрация: Финансово, стопански и правни дейности, в т.ч. и в териториалните структури	33	33	26	7
Специализирана администрация, в това число:	722	696	743	17
Централно управление – София	11	11	11	0
Регионални дирекции „Борба с градушките“ (РДБГ), в това число:	711	685	732	17
РДБГ- Пазарджик	69	63	64	2
РДБГ- Пловдив	178	179	184	3
РДБГ- Видин	85	80	88	3
РДБГ- Монтана	71	69	74	2
РДБГ- Враца	84	77	84	4
РДБГ- Плевен	69	75	74	1
РДБГ- Сливен	69	63	73	2
РДБГ- Стара Загора	86	79	91	0

Източник: ИАБГ

Недостатъчно финансиране на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“

Към месец февруари 2019 г. постоянната численост на персонала на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ възлиза на 817 души (съгласно действащия Устройствен правилник на агенцията). В таблицата по-долу са посочени разходите по пера на агенцията за 2017 година. Обоснованият извод, който можем да направим от нея е, че средната заплата на служителите (772 души) възлиза на 645,55 лв. на месец брутно възнаграждение.

ПОКАЗАТЕЛ	2017 г.
ПЕРСОНАЛ	5 980,4 (хил.)
ПОСТОЯННА ИЗДРЪЖКА	2 365,0 (хил.)
РАЗХОДИ ЗА РАКЕТИ	5 040,0 (хил.)
ОБЩО СРЕДСТВА ЗА ДЕЙНОСТТА	13 385,4 (хил.)
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА	7 519,5 (хил.)
ОБЩ БЮДЖЕТ	20 904,9 (хил.)

Организационна форма на структура за управление на риска срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието

Във връзка с по-горе изложените проблеми и спецификата на рисковете, които следва да бъдат управлявани, е необходимо да бъдат разгледани различните възможности за правно-организационна форма на структурата за управление на риска срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да отразява в максимална степен особеностите на сега действащите правни режими и законодателството в страната. Възможно е да бъдат разширени функциите на сега съществуващата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ или да бъде създадена нова структура за управление на риска срещу природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Решаването на горепосочените проблеми не може да бъде осъществено в рамките на сега действащата нормативна уредба, което обуславя необходимостта от нейното изменение.

III. Заинтересовани страни

При определяне на заинтересованите страни от приемането на проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития са взети предвид действащите нормативни положения в сектора и заложените в проекта промени. Според резултатите от направените съпоставки се очаква приемането на проектозакона да засегне правната сфера на две категории субекти. Това са тези лица, за които в закона са предвидени нови права и задължения по отношение на превенцията срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието. Така заинтересовани страни от приемането на настоящия проект на закон са земеделските стопани, които обработват земя и трайни насаждения и държавните институции, отговорни за прилагането на закона.

III.1. Земеделски стопани

В законопроекта е предвидено ежегодни такси за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието да бъдат заплащани от земеделските стопани. В обхвата на задължените лица ще попаднат само земеделски стопани, които обработват земя и трайни насаждения, заявени за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ. От кръга на задължените лица са изключени собствениците или ползвателите на пасища, мери и ливади. По данни за кампания 2016 г. за прилагането на Схемата за единно плащане на площ, земеделските стопани, които обработват земя и трайни насаждения, са 61 473. В таблицата по-долу са посочени данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по Схемата за единно плащане на площ за кампания 2016 година.

Размер на стопанството	Кампания` 2016	
	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %
<100 дка	35 865	58,3%
100 - 500 дка	16 375	26,6%
500-1 000 дка	3 602	5,9%
1 000 - 5 000 дка	3 815	6,2%
5 000 - 10 000 дка	1 105	1,8%
10 000 - 50 000 дка	690	1,1%
50 000 - 100 000 дка	14	0,02%
100 000 - 200 000 дка	5	0,01%
>200 00 дка	2	0,003%
Общо	61 473	100%

III.2. Държавни институции, отговорни за прилагането на закона

Органите, натоварени с изпълнението на закона, ще бъдат пряко засегнати от приемането му. За тях се създават нови задължения по отношение на превенцията срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието.

На първо място, засегната ще бъде Изпълнителната агенция „Борба с градушките“. Агенцията осъществява дейностите по организирането и провеждането на активни въздействия върху градовите процеси и други неблагоприятни атмосферни явления; изкуственото увеличаване и преразпределяне на валежите; радиолокационното площно измерване на валежите; подпомага радиолокационно метеорологичното осигуряване на заинтересуваните ведомства в Република България. С проекта на закон се предвижда тези функции да влязат в обхвата на дейност на специално създадено държавно предприятие. С оглед избягване дублиране на функциите се предвижда агенцията да се влее в новосъздаденото държавно предприятие.

На следващо място, законопроектът ще засегне Министерството на земеделието, храните и горите. Ежегодно информацията за заявените за подпомагане площи от земеделските стопани по Схемата за единно плащане на площ ще бъде предоставяна на държавното предприятие от компетентните структурни звена в министерството.

В списъка на засегнатите страни се включва и Държавното предприятие „Ръководство на въздушното движение“. В законопроекта се предвижда разширяване на сега съществуващата система за защита от градушки чрез ракетен и самолетен способ. Покриването на 100 % от територията на страната и управлението на риска срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието ще засегне пряко работата на предприятието във връзка с осигуряване на безопасността на гражданските полети.

IV. Цели на законопроекта

IV.1. Обща цел

Проектът на закон ще урежда обществените отношения, свързани с осигуряването на превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Целта на настоящия законопроект е създаването на ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

IV.2. Специфични цели

За постигането на формулираната обща цел се предвижда изпълнението на редица специфични такива.

На първо място, ще бъде разширен обхватът на системата за превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието. Това ще се постигне чрез диверсификация и усъвършенстване на методите за борба с градушките, като се предвижда:

- доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления, с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване на радарна информация за територията на цялата страна;
- осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите 263 ракетни площадки;
- въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите.

С изпълнението на гореописаните специфични цели ще се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи и трайни насаждения в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество). Ще бъдат защитени и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност (Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София).

На второ място, ще бъде въведено споделено финансиране на системата за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

Разширяването на обхвата на градузозащита и свързаното с това значително увеличение на средствата за осъществяване на дейността налага прилагане на подход за диверсификация на източниците на финансиране, включващ привличане на заинтересовани страни като земеделски стопани и застрахователи, предлагащи определени класове застраховки.

Следва да се отчете фактът, че прилаганите методи за борба с градушките не гарантират пълна ефективност на защитата.

Общият размер на средствата за управление на рисковете, свързани с градушки, при окончателното изграждане и реално въвеждане в действие на системата (пълно покритие на територията на страната с използване на ракетен и самолетен способ), ще бъде около 30 млн. лева годишно. Част от необходимия ресурс ще се предоставя от държавния бюджет, а останалите средства ще бъдат привлечени от земеделските стопани чрез въвеждане на ежегодни такси.

IV.3. Времеви график за постигане на целите

Предвижда се проектът на закон да влезе в сила през 2019 г., когато ще бъде създадено и държавното предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието. Нововъвежданият с проекта на закон самолетен способ ще започне да се прилага през 2020 г. – това ще позволи покритие на 100 % от територията на страната.

Очаква се пълно осъществяване на специфичните цели на закона да бъде постигнато в тригодишен срок от неговото приемане.

V. Определяне на възможните варианти за действие за постигане на целите

При извършване на настоящата оценка на въздействието бяха идентифицирани три основни възможни варианта на действие по отношение на заложените цели – (1) без действие и поддържане на текущото положение, (2) приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития и (3) промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут.

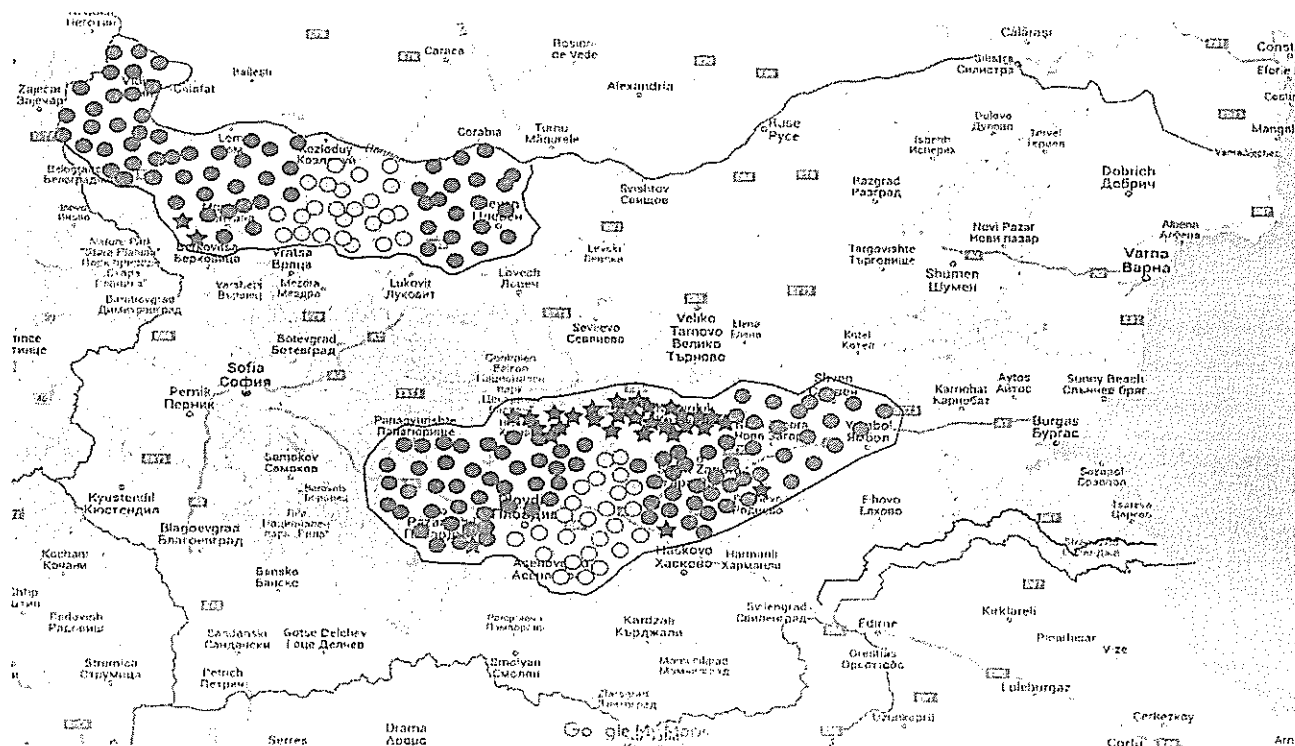
V.1. Вариант 1: Без действие

При реализиране на вариант „Без действие“ няма да бъдат предприети действия по изменение в нормативната уредба на обществените отношения, свързани с превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

В страната от десетилетия функционира добре изградена национална система за противоградова защита, обхващаща районите с най-голяма интензивност на градобитните процеси. Системата покрива само около 1/3 от обработваемата земя в страната и се финансира единствено със средства от държавния бюджет.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

Съществуващата система защитава 22 млн. дка от територията на страната, в това число 12,8 млн. дка обработваеми земи, трайни насаждения и площи със смесено земеползване.

Карта на защитаваната с ракетен способ територия към месец април 2018 г.

В Северна България защитаваната територия обхваща равнинната част на областите Видин, Монтана, Враца, част от област Плевен и част от община Луковит. В Южна България е обхваната територия в Горнотракийската низина в областите Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Сливен, част от община Димитровград в област Хасково и част от община Ямбол.

В същото време се наблюдава зачестяване на неблагоприятните климатични явления и появата на градушки в региони, които до момента не са били засягани.

Реалната численост на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ ще се запази в сегашното състояние. Същата възлиза на 817 щатни бройки съгласно Устройствения правилник на агенцията. По преценка на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ това е абсолютният минимум, под който тя не би могла да функционира при сегашния размер на защитаваната територия и обслужваните техническите средства. Около 70% от персонала са ракетострелци, като за обслужването на една ракетна площадка са необходими трима души.

С оглед гореизложеното, при този вариант на действие 2/3 от територията на страната ще останат незащитени от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделието.

V.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

При реализирането на този вариант на действие ще бъде приет Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, с който ще бъде създадена ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

С предлаганата реформа ще се разшири обхвата на системата за борба с градушките, като се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество), както и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София.

Разширяването на обхвата ще се постигне чрез следните способности:

1. доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления, с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване на радарна информация за територията на цялата страна;
2. осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите 263 ракетни площадки;
3. въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите.

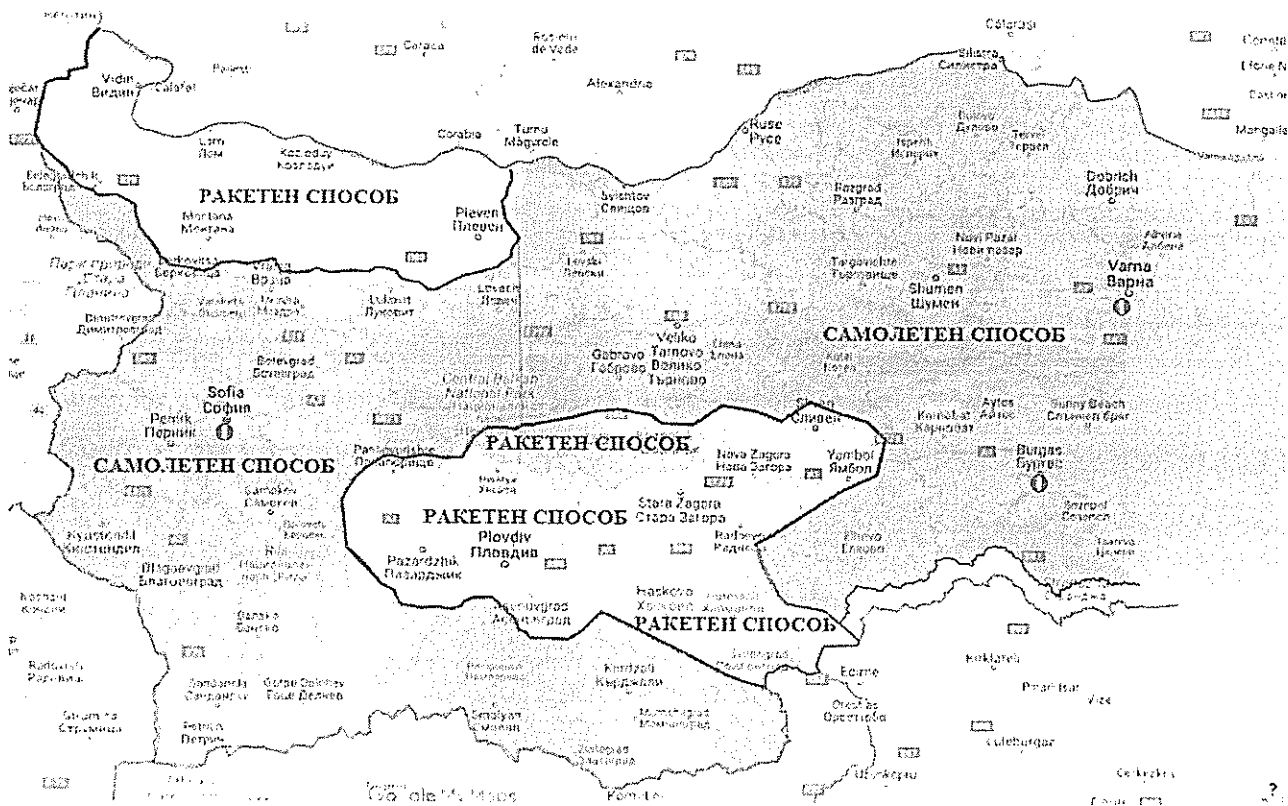
Няколко са предимствата на въвеждането на самолетния способ. От една страна, необхванатите до момента от системата за ракетна защита обработвани площи попадат в силно урбанизирани територии. Това предопределя големи сектори със забрана за стрелба с ракети, което намалява възможностите за използване на ракетния метод. От друга страна, разпростирането на ракетната защита на територията на цялата страна изисква огромни инвестиции за изграждане на необходимата инфраструктура и значителен финансов ресурс за издръжка на системата – материална база, персонал и т. н. Предимства на самолетния способ са по-голямата гъвкавост, възможност за въздействие над населени места, възможност за защита от други неблагоприятни климатични явления и други.

При този вариант на действие градузашката ще се осъществява общо върху 90 млн. дка, от които 36,6 млн. дка обработвана земя (обработваема земя, трайни насаждения, смесено ползване). Ракетен способ ще се прилага върху 22 млн. дка, в това число 12,8 млн. дка обработвана земя. За останалата територия ще бъде използван самолетният способ на защита (реалното му въвеждане се планира за сезон 2020 г.), като за целта се предвижда въздействието върху градоносните облаци да се осъществява с 4–5 специализирани самолета.

Разширяване на системата и защитаваната територия

Показател	2017	2018	2019	2020
Полигони/Командни пунктове – бр.	9	11	11	11
Ракетни площадки – бр.	200	263	263	263
Защитавана територия - млн. дка	17,2	22	22	90
Защитавана обработваната земя (обработваема земя, трайни насаждения, смесено ползване) - млн. дка	10,6	12,8	12,8	36,6

На картата по-долу е представено разпределението на територията на страната, в зависимост от използваните способности за противодействие на градушките след изграждане на системата на територията на цялата страна.

При този вариант на действие се предвижда създаване на държавно предприятие, което да управлява риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието. Държавното предприятие ще изпълнява функции по организиране и провеждане на активни въздействия върху градовите процеси и други неблагоприятни атмосферни явления; изкуствено увеличаване и преразпределяне на валежите; радиолокационно площно измерване на валежите и осигуряване на радарна метеорологична информация на други заинтересувани ведомства. Предвижда се органи на управление на предприятието да бъдат министърът на земеделието, храните и горите, управителен съвет, който да включва представители на Министерство на земеделието, храните и горите и представители на земеделските стопани и застрахователите, както и директор, ангажиран с представителни, организационни, ръководни и контролни функции. Новосъздаденото държавно предприятие ще бъде правоприменик на сега действащата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“, като ще поеме изпълняваните от нея функции и предвижданите нови такива във връзка с разширяване обхвата на противодействие срещу неблагоприятните климатични събития в земеделието.

При този вариант на действие се въвежда споделено финансиране на системата между държавата и земеделските стопани.

Разширяването на обхвата на градозащитата и свързаното с това значително увеличение на средствата за осъществяване на дейността налага прилагане на подход за диверсификация на източниците на финансиране, включващ привличане на заинтересовани страни като земеделските стопани.

Общият размер на средствата за управление на рискове, свързани с градушки при окончателното изграждане и реално въвеждане в действие на системата за противоградова защита (пълно покритие на територията на страната с използване на ракетен и самолетен способ), което се предвижда за 2020 г., би възлязъл на около 28 млн. лева годишно.

Част от необходимия ресурс ще се предоставя от държавния бюджет. Останалите средства ще бъдат привлечени от земеделските стопани чрез въвеждане на ежегодни такси.

В таблицата по-долу е представен разчет на необходимия финансов ресурс за държавното предприятие и разпределението му по източници:

	2019	2020	2021
НЕОБХОДИМ РЕСУРС	13,1	28	28
ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ПО ИЗТОЧНИЦИ, в т. ч.:	13,1	28	28
Държавен бюджет	3,9	7,7	7,7
Такси от земеделските стопани за превенция	9,2	20,3	20,3

Финансово обезпечаване на дейностите по управление на риска от неблагоприятни климатични събития, млн. лева

V.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

При реализиране на вариант „Промяна на съществуващата нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ ще бъдат предприети действия по изменение на съществуващата подзаконова нормативната уредба, свързана с превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделието.

При този вариант на действие ще продължи да съществува Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ и изградената до момента системата за противоградова защита, която покрива само около 1/3 от обработваемата земя в страната, а именно 12,8 млн. дка и се финансира единствено със средства от държавния бюджет.

За нуждите на противоградовата защита към осемте регионални дирекции на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ са изградени единадесет командни пункта с 263 ракетни площадки. Защитата ще продължи да се осъществява с ракети, доставящи реагент сребърен йодит в облаците.

При този вариант на действие ще са налице затруднения за разширяване на обхвата на покриваните с ракетния способ територии. Това се обосновава от факта, че за всяко разширяване на обхвата е необходимо да бъде изградена отделна ракетна площадка, съответно да бъдат назначени допълнителни служители. Към настоящия момент около 70% от персонала на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ са ракетострелци, като за обслужването на една ракетна площадка са необходими трима души. Съгласно разпоредбите на § 16 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (ДВ, бр. 15 от 2012 г.) общата численост на персонала на администрацията на изпълнителната власт, установена в съответните устройствени актове, не може да бъде увеличавана. Министерският съвет съобразно своите правомощия може да извършва компенсирани промени в рамките на числеността на персонала по предложение на първостепенните разпоредители с бюджет след предварително съгласуване с администрацията на Министерския съвет. С оглед гореизложеното всяко увеличение на обхвата на системата за градозащита ще бъде извършено чрез компенсирани промени в структурите на Министерството на земеделието, храните и горите. Това от своя страна ще доведе до физически ограничения за възможностите за разширяване на обхвата на противоградовата система и до съответни промени в други структури на министерството.

С реализиране на вариант „Промяна на съществуващата нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ ще се наблюдава частично увеличаване на защитаваната от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделието територия на страната, но няма да бъде възможно покриването на цялата територия на страната само с ракетен способ. От друга страна, ограниченият бюджет на агенцията (при финансиране само от държавния бюджет) няма да позволява развитието на инвестиционна програма, която да позволи използването на други способи за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието като самолетния способ и изкуственото преразпределение на валежите.

VI. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия – за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите

VI.1. Вариант 1: Без действие

При използване на този вариант няма да бъде приет Закон за превенция от неблагоприятните климатични събития в земеделието и няма да бъдат предприети действия по изменение в съпътстващата го нормативна уредба.

В този случай, градозащитата ще продължи да се осъществява на 1/3 от територията на страната. Полза от превенцията имат само тези земеделски стопани, чиито обработваеми земи и трайни насаждения се намират в обхвата на настоящата ракетна защита. Останалите производители, земеделските площи на които не попадат в този обхват, ще продължават да търпят загуби от прояви на градушки.

За държавата няма идентифицирани положителни въздействия от запазването на статуквото.

VI.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

Основният ефект от осъществяване на предвидените в проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития дейности по превенция е предотвратяването на щети върху земеделската продукция и имущество, които биха довели до значителни загуби за земеделските стопани, аграрния отрасъл и икономиката на страната.

Чрез разширяването на градозащитата и прилагането на самолетния способ ще се осигури опазване на имущество и в урбанизираните територии.

По данни на Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ за последните пет години като резултат от проведените въздействия средногодишно се опазва земеделска продукция на стойност около 88 млн. лева средногодишно при защитавана около 1/3 от обработваемата площ в страната – около 11 млн. дка (видно от таблицата по-долу).

При този вариант на действие се предвижда, че при пълно покритие на защитата (около 32 млн. дка обработваема земя и трайни насаждения) опазената от градушки земеделска продукция би била на стойност над 260 млн. лева годишно.

Проведени противоградови въздействия и спасена от градушки продукция за периода 2013-2017 г.

Година	Въздействия (брой)	Стойност на спасената продукция (лева)
2013	160	95 673 394
2014	328	90 718 172
2015	142	77 764 031
2016	219	102 255 070
2017	154	63 610 740
Средно за периода	201	88 064 344

Източник: ИАБГ

Ползи за държавата

Въвеждането на споделено финансиране на разходите за превенция в земеделието би довело до намаление на средствата, които се предоставят от държавния бюджет за осъществяване на тази дейност, спрямо досега осигуряваните.

	2019	2020	2021
НЕОБХОДИМ РЕСУРС	13,1	28	28
ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ПО ИЗТОЧНИЦИ, в т. ч.:	13,1	28	28
Държавен бюджет	3,9	7,7	7,7
Такси от земеделските стопани за превенция	9,2	20,3	20,3

Финансово обезпечаване на дейностите по управление на риска от неблагоприятни климатични събития, млн. лева

Същевременно, опазването на продукция за над 260 млн. лева годишно от градушки би допринесло за подобряване на устойчивостта на аграрния отрасъл и за нарастване на създадената в земеделието брутна добавена стойност. Може да се очаква и ръст на данъчните приходи от земеделски дейности.

Ползи за земеделските стопани

Предвижда се при този вариант на действие да бъде постигнато разширяване на превенцията срещу градушки и да бъдат защитени обработваемите земи и трайните насаждения на всички земеделски стопани, а не само на тези, които в момента попадат в обхвата на съществуващата ракетна защита.

Недопускането на загуби на земеделска продукция от неблагоприятни климатични събития би допринесло за стабилизиране на доходите за производителите и би намалило риска от изоставянето на земеделски дейности, особено в селските райони.

Екологични въздействия

За провеждане на активни въздействия върху градовите облаци се използва реагентът сребърен йодид. Въз основа на многобройните научни изследвания, становището на Световната метеорологична организация е, че сребърният йодид е безопасен за околната среда и може да се използва при провеждането на програми за засев на облаци. В този смисъл, както при настоящия обхват на градова защита, така и след нейното разширяване не са налице предпоставки за отрицателни въздействия по отношение на околната среда от провежданите мероприятия.

VI.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

При вариант на действие „Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ градозащитата ще продължи да се осъществява на 1/3 от територията на страната. Възможно ще е частично увеличаване на защитаваната от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделското територия на страната, но няма да бъде възможно покриването на цялата територия на страната само с ракетен способ.

Полза от превенцията ще имат само тези земеделски стопани, чиито обработваеми земи и трайни насаждения се намират в обхвата на настоящата ракетна защита и тези, които при едно бъдещо разширяване на обхвата на градозащита, биха попаднали в него. Останалите земеделски стопани, земеделските площи на които не подадат в този обхват, ще продължават да търпят загуби от прояви на градушки.

За държавата няма идентифицирани положителни въздействия от запазването на статуквото.

VII. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия – за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите

VII.1. Вариант 1: Без действие

При този вариант на действие противоградовата защита ще се извършва в сегашния обхват – на 1/3 от територията на страната, с ракетен способ, от Изпълнителната агенция „Борба с градушките“. Издръжката на дейността на агенцията ще продължи да се осъществява само с публични средства - чрез бюджета на Министерство на земеделието, храните и горите и от Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

Тъй като настоящият начин на финансиране не осигурява в достатъчна степен оптималното функциониране на системата и не способства за нейното по-нататъшно развитие и усъвършенстване, непредприемането на действия за промяна на обществените отношения в тази област ще задълбочи съществуващите проблеми.

При този вариант на действие земеделските стопани не правят преки разходи за съфинансиране на системата за превенция, но косвено търпят вреди от нанесените от неблагоприятни климатични събития щети.

В същото време земеделските стопани търпят вреди от нанесени щети върху обработваемите земеделски земи, незащитени от неблагоприятни климатични събития в земеделието, в частност – градушки. В таблицата по-долу са представени пропаднали на 100% площи вследствие от градушки, съгласно констативни протоколи на регистрирани земеделски производители, във връзка с изплащане на държавна помощ за компенсиране на щети:

Противоградова защита	Област	ПРОПАДНАЛИ ПЛОЩИ (ха)								
		2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Средного- дишно
ОБЩО ПРОПАДНАЛИ ПЛОЩИ В СТРАНАТА, В ТОВА ЧИСЛО В:		3 699,40	3 460,61	9 850,61	3 680,98	1 010,53	814,52	1 800,96	3 934,01	3 531,45
	Благоевград	0	0	0,74	0,49	0	0	0	0	0,02
	Бургас	5,48	0	65,98	67,92	0	0	27,26	0	41,66
	Варна	11,83	183,54	282,74	0	0	0	68,31	0	136,61
	Велико Търново	373,81	0	25,972	0	0	0	0	0	199,89
	Габрово	98,00	53,58	8,56	0	0	0	0	0	53,38
	Добрич	79,14	0	587,33	19,02	11,36	0	594,396	112,15	233,90
	Кърджали	1,38	6,89	13,14	15,95	0	0	0	0	9,34
	Кюстендил	0,94	0	0	0	0	0	0	0	0,94
	Ловеч	3,09	280,21	0	0	0	0	0	0	141,65
	Перник	0	4,39	0	0	0	0	0	0	4,39
	Разград	923,23	0	529,95	0	0	0	6,49	0	486,56
	Русе	171,65	0	1 034,53	0	0	0	0	0	603,09
	Силистра	0	280,89	149,04	0	0,1	0	0	0	143,34
	Смолян	0	0	1,97	0	0	0	0	0	1,97
	София-град	0	0	405,37	0	0	0,26	0	0	202,82
	София-област	0	0	1 622,22	371,84	0,42	0	0	0	684,83
	Търговище	109,28	0,3	524,03	0	0	0	299,51	0	233,43
	Хасково	288,37	1 690,45	440,759	238,07	0	9,07	35,719	0	450,41
	Шумен	7,57	11,8	416,42	80,06	133,59	0	368,05	0	169,58
Ямбол	433,43	75,77	1 292,42	0	0	0	74,58	0	469,05	
ОБЩО		2 507,20	2 587,82	7 401,77	793,35	145,47	9,33	1 474,32	112,15	1 878,93
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ ОТ ОБЩО ПРОПАДНАЛИТЕ ПЛОЩИ В СТРАНАТА		67,77%	74,78%	75,14%	21,55%	14,40%	1,15%	81,86%	2,85%	53,21%
ЗАЩИТЕНИ РАЙОНИ	Видин	10,24	0	0	5,9	0	375,16	0	0	130,43
	Враца	137,16	58,16	0	21,45	118,93	24,57	32,73	0	65,50
	Монтана	238,64	291,18	221,96	0	1,12	0	210,3	1255,68	369,81
	Пазарджик	0	0	177,65	206,96	487,54	117,94	0	0	247,52
	Плевен	137,44	487,93	828,17	2 280,65	8,95	36,58	82,05	2172,49	754,28
	Пловдив	8,79	24,51	28,57	372,67	102	0	1,566	4,4	77,50
	Сливен	481,24	0	116,38	0	26,98	16,62	0	0	180,31
	Стара Загора	178,69	11,01	1076,11	0	119,54	234,32	0	389,29	334,83
ОБЩО		1 192,20	872,79	2 448,84	2 887,63	865,06	805,19	326,65	3 821,86	1652,53
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ ОТ ОБЩО ПРОПАДНАЛИТЕ ПЛОЩИ В СТРАНАТА		32,23%	25,22%	24,86%	78,45%	85,60%	98,85%	18,14%	97,15%	46,79%
ОБЩ РАЗМЕР НА ОБРАБОТВАЕМИТЕ ПЛОЩИ В СТРАНАТА И ПЛОЩИТЕ С ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ*		3 621 957	3 627 165	3 595 759	3 597 305	3 453 764	3 387 123	3 326 134	3 287 052	-
ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ОБЩО ПРОПАДНАЛИТЕ ПЛОЩИ В ОБРАБОТВАЕМИТЕ ЗЕМИ И ТРАЙНИТЕ НАСАЖДЕНИЯ В СТРАНАТА		0,10%	0,10%	0,27%	0,10%	0,03%	0,02%	0,05%	0,12%	-
ИЗПЛАТЕНИ СРЕДСТВА ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЗАГУБИ ВСЛЕДСТВИЕ НА ГРАДУШКА (млн. лева)*		1,037	2,853	1,518	0,026	0,496	0,248	0,857	0	1,005

VII.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

При реализирането на този вариант на действие ще бъде приет Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, с който ще бъде създадена ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

С предлаганата реформа ще се разшири обхвата на системата за борба с градушките, като се постигне защита върху 100% от обработваемите земеделски земи в страната (за които не са налице забрани и

ограничения от различно естество), както и урбанизирани територии, за които съществува техническа възможност – Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Шумен, Разград, Силистра, Добрич, Варна, Бургас, Ямбол, Кърджали, Смолян, Благоевград, Кюстендил, Перник, София.

Осъществяването на предвидените в проекта на закона дейности изисква финансов ресурс, чийто годишен индикативен размер при пълно покритие на територията на страната възлиза на около 28 млн. лева към 2020 година. Тези средства се предвижда да бъдат осигурени чрез постъпления от държавния бюджет и такси от земеделските стопани.

В приложената таблица е представено финансовото обезпечаване на дейностите по управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието за периода 2019 – 2022 година.

Показатели	Закон за Държавния бюджет за текущата бюджетна година-2019	Произтичащи изменения за текущата бюджетна година -2019	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2020	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2021	Произтичащ и изменения за следваща бюджетна година - 2022
1	2	3	4	5	6
Общо за системата на Държавно предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития					
I. Приходи, помощи и дарения		9 186 000	20 265 000	20 265 000	20 265 000
II. Разходи		13 053 500	28 000 000	28 000 000	28 000 000
Текущи разходи		13 053 500	28 000 000	28 000 000	28 000 000
в т.ч. за персонал		3 043 500	9 600 000	9 600 000	9 600 000
Капиталови разходи					
III.A. Бюджетни взаимоотношения (трансфери) – НЕТО		3 867 500	7 735 000	7 735 000	7 735 000
Бюджетно взаимоотношение с централния бюджет					
Бюджетно взаимоотношение с други бюджетни организации		3 867 500	7 735 000	7 735 000	7 735 000
Трансфери между бюджети и сметки за средствата от Европейския съюз					
III.B. Временни безлихвени заеми					
IV. Бюджетно салдо					
V. Операции в частта на финансирането					
Максимален размер на ангажиментите за разходи		800 000	19 200 000	19 200 000	19 200 000
Максимален размер на новите задължения за разходи		800 000	19 200 000	19 200 000	19 200 000
Щатни бройки, в това число:		1 335	1 335	1 335	1 335

- постоянно заети:		549	549	549	549
- сезонно заети		786	786	786	786

Разчетите за 2019 година са разработени при допускане, че законът влезе в сила считано от 01.07.2019 г.

Въздействия за държавата (държавните институции)

Към настоящия момент за управление на риска в растениевъдството се прилагат два основни инструмента, финансирани със средства от държавния бюджет:

- противоградова защита върху 1/3 от територията на страната, осъществявана от Изпълнителната агенция „Борба с градушките“ с ракетен способ;
- две схеми за държавна помощ:
 - за компенсиране на щети от неблагоприятни климатични събития;
 - за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на интензивни земеделски култури (плодове, зеленчуци, етерично-маслени култури, лозя и тютюн).

Видно от таблицата по-долу, средногодишните разходи за прилагане на двата инструмента възлизат на около 20 млн. лева за периода 2007-2017 г., от които около 12 млн. лева годишно за дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. В таблицата се съдържат данни и за изплатените средства от държавния бюджет за управление на риска в растениевъдството за периода 2007-2017 г. (в млн. лева).

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Средно-годишно за периода
Разходи от бюджета за издръжка на Изпълнителната агенция за борба с градушките	14,4	13,5	8,5	9,4	10,1	11,3	13,2	12,5	10,8	14,5	13,7	12,0
Изплатени средства от бюджета по схеми за държавни помощи	8,0	23,1	0,0	1,7	1,8	4,3	16,0	4,9	6,6	5,6	7,2	7,9
- в това число: от градушка	0,0	0,0	0,0	0,9	0,2	0,5	0,0	1,5	2,9	1,0		1,2
ОБЩО СРЕДСТВА ОТ БЮДЖЕТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО, В ТОВА ЧИСЛО:	22,4	36,6	8,5	11,1	11,9	15,7	29,3	17,3	17,4	20,1	20,9	19,9
- ОБЩО СРЕДСТВА ОТ БЮДЖЕТА САМО ЗА ГРАДУШКИ (издръжка на ИАБГ + компенсиране на щети от градушка)	14,4	13,5	8,5	10,2	10,4	11,8	13,3	14,0	13,7	15,5		11,4

След въвеждане на споделено финансиране на системата за превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието финансовият ресурс, който ще се предоставя от държавния бюджет за дейностите по превенция срещу градушки, ще намалее чувствително, дори вече в условията на пълно покритие на градозащитата на територията на страната съгласно приложената по-долу таблица.

	2019	2020	2021
НЕОБХОДИМ РЕСУРС	13,1	28	28

ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ ПО ИЗТОЧНИЦИ, в т. ч.:	13,1	28	28
Държавен бюджет	3,9	7,7	7,7
Такси от земеделските стопани за превенция	9,2	20,3	20,3

Въздействия за земеделските стопани

Годишните разходи на земеделските стопани за финансиране на дейностите по превенция на неблагоприятни климатични събития на единица площ възлизат на 0,75 лв./дка обработваема земя и трайни насаждения. Размерът на таксата за всеки земеделски стопанин се определя въз основа на заявените за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ обработваеми земи и трайни насаждения през предходната стопанска година.

Индикативният общ размер на средствата, които ще бъдат набрани от земеделските производители за обезпечаване на дейностите на държавното предприятие за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието, възлиза на около 20,3 млн. лева годишно.

В приложената таблица са посочени данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по Схемата за единно плащане на площ за кампании` 2015 и 2016.

Размер на стопанството	Кампания` 2015		Кампания` 2016	
	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %
<100 дка	36 163	59,1%	35 865	58,3%
100 - 500 дка	15 877	26,0%	16 375	26,6%
500-1 000 дка	3 518	5,8%	3 602	5,9%
1 000 - 5 000 дка	3 767	6,2%	3 815	6,2%
5 000 - 10 000 дка	1 107	1,8%	1 105	1,8%
10 000 - 50 000 дка	693	1,1%	690	1,1%
50 000 - 100 000 дка	13	0,02%	14	0,02%
100 000 - 200 000 дка	7	0,01%	5	0,01%
>200 00 дка	-	-	2	0,003%
Общо	61 145	100%	61 473	100%

Данните за прилагането на Схемата за единно плащане на площ за кампании 2015 и 2016 сочат, че близо 60% от земеделските стопанства са заявили за подпомагане до 100 дка обработваема земя и трайни насаждения. Годишният разход за превенция срещу градушки на тези стопанства би възлязъл на до 75 лв. Втората по големина група стопанства – които обработват между 100 и 500 дка (26% от всички стопанства) ще заплащат до 375 лв. годишно. Така, над 85% от всички, кандидатствали за подпомагане по Схемата за единно плащане на площ земеделски стопанства, ще внасят ежегодна такса в размер до 375 лева.

Незначителен брой стопанства (общо 20 или около 0,03% от всички стопанства), обработващи над 50 000 дка, ще плащат такса в размер на около и над 37 500 лв. годишно.

Отражението на ежегодната такса за превенция върху доходите на земеделските стопани може да бъде оценено въз основа на данните от Системата за земеделска счетоводна информация (последни налични данни за 2015 г.).

В таблицата по-долу е посочено намалението на нетния доход в резултат от внесените такси варира от 0,4% до 5,6% в зависимост от икономическия размер на стопанствата. За над 95% от всички стопанства таксата за превенция би понижила нетния им доход с по-малко от един процент. За останалите стопанства намалението би било до 5,6%.

Икономически размер на стопанствата (стандартна продукция)	Брой стопанства	Дял на стопанствата %	Използвана земеделска площ, дка	Годишен разход на стопанствата за превенция, лева*	Брутна продукция, лева	Нетен доход, лева	Нетен доход с включен и разходи за превенция, лева	Изменение на нетния доход след включване на разходи за превенция, %
от 2 до 8 хил. евро	78 960	69,0%	35,7	27	10 448	6 630	6 603	-0,4%
от 8 до 25 хил. евро	20 940	18,3%	138,2	104	31 723	20 770	20 666	-0,5%
от 25 до 50 хил. евро	5 050	4,4%	436,8	328	72 775	36 207	35 969	-0,6%
от 50 до 100 хил. евро	4 280	3,7%	786,2	590	139 052	52 798	52 208	-1,2%
от 100 до 500 хил. евро	3 870	3,4%	3 635,8	2 727	578 149	48 465	45 738	-5,6%
над 500 хил.	1 310	1,1%	14 391,3	10 793	3 063 931	415 494	404 701	-2,6%

евро								
Всички стопанства	114 410	100,0%	386,3	290	76 036	18 341	18 051	-1,6%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика", Система за земеделска счетоводна информация 2015 г.

*Разходът е изчислен при размер на таксата за единица площ от 0,75 лв. на дка обработваема земя и трайни насаждения

*Икономическият размер на стопанството се измерва в евро и представлява общата стандартна продукция. Стандартната продукция отразява средната парична стойност на селскостопанската продукция, по отделни продукти, по цена на производител.

VII.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

При вариант на действие „Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ градузащитата ще продължи да се осъществява на 1/3 от територията на страната. Възможно ще е частично увеличаване на защитаваната от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделското територия на страната, но няма да бъде възможно покриването на цялата територия на страната само с ракетен способ.

За държавата се очаква да възникнат допълнителни разходи, свързани с финансиране на евентуално разширяване на обхвата на защитаваната територия.

По отношение на земеделските стопани не се очакват допълнително негативно въздействие от икономическа гледна точка, като единствените разходи, които могат да възникнат ще бъдат за покриване на причинени щети от неблагоприятни климатични събития в земеделското.

VIII. Промяна на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите, включително в случаите на нови регулаторни режими и регистри

VIII.1. Вариант 1: Без действие

Не се предвижда реализирането на вариант „Без действие“ да предизвика изменение на административната тежест спрямо заинтересованите лица.

VIII.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

При този вариант на действие възниква задължение за заинтересованите лица – в частност земеделските стопани, за заплащане на предвидените в законопроекта ежегодни такси за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделското. С помощта на интерактивния калкулатор, достъпен на електронната страница на Портала за обществени консултации, може да бъде изчислена очакваната административна тежест за посочените две групи заинтересовани лица.

За земеделските стопани

Определен е общ административен товар за една година за „ежегодна такса за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделското“ в размер на 23 685.19 лева. За определянето му са използвани следните критерии:

1. брой часове, необходими за извършването на дейността – 10 минути (попълване на платежно нареждане);

2. средна месечна работна заплата на човека, който трябва да извърши дейността – 655 лв. (това е минималният осигурителен доход за длъжността „помощен административен персонал“ по икономическа дейност „Растениевъдство, животновъдство и лов, спомагателни дейности; Рибно стопанство“ съгласно Приложение № 1 към чл. 9, ал. 1, т. 1 от Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2018 г. за минималния осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии - 2018 г.);
3. брой на фирмите, които трябва да извършат дейността – 61 473 стопанства (по данни на Министерство на земеделието, храните и горите);
4. брой пъти на година, които бизнесът трябва да извърши дейността – 1 път годишно.

VIII.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

Не се предвижда реализирането на вариант „Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ да предизвика изменение на административната тежест спрямо заинтересованите лица.

IX. Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите

IX.1. Вариант 1: Без действие

Осъществява се превенция само срещу градушки на част от територията на страната, което в условията на все по-екстремни прояви на неблагоприятни събития повишава опасността от щети върху земеделската продукция, водещи до нестабилност на производството и доходите в отрасъла.

Негативни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Финансирането на противоградовата защита е изцяло с публични средства – чрез бюджета на Министерство на земеделието, храните и горите и Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет. Дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ продължава да бъде недофинансирана, което не позволява осъществяването на необходимите инвестиции за модернизация на системите и съоръженията, наемането на достатъчно квалифициран персонал, осигуряването на достатъчен брой ракети в години с висока градова активност и други.

Държавата ще продължи да предоставя значителен по размер финансов ресурс за преодоляване на последици от неблагоприятни климатични събития, вместо за превантивни дейности.

При ситуация на трайно влошаване на икономическите резултати на субектите в сектор Земеделие вследствие на неблагоприятни фактори, включително климатични, може да се очаква, че немалък брой по-малки по размер земеделски стопанства биха прекратили дейността си, което би довело до загуба на работни места.

За земеделските стопани

Земеделските стопани, чиито обработваеми площи и трайни насаждения попадат извън територията на настоящата противоградова защита (около 2/3 от площта на страната) ежегодно понасят значителни щети от градушки на отглежданите от тях култури. Заплахите за тях нарастват, предвид все по-честите прояви на градушки в райони, които до скоро не са считани за градобитни.

Положителни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Като резултат от съществуващата противоградова защита ще продължи да се опазва земеделската продукция в защитаваните територии, която за периода 2013-2017 г. средногодишно възлиза на около 88 млн. лева.

За земеделските стопани

При настоящия обхват на превенция срещу градушки икономически ползи имат само тези земеделски стопани, чиито обработваеми земи и трайни насаждения попадат в районите, които се защитават от действащите ракетни площадки. Останалите производители търпят значителни загуби.

Земеделските стопани не извършват преки разходи за градузащита.

IX.2. Вариант 2: Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития

При реализирането на този вариант на действие ще бъде приет Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, с който ще бъде създадена ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна.

Негативни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Не са идентифицирани негативни въздействия за държавата от приемането на законопроекта.

За земеделските стопани

Земеделските стопани извършват ежегодни разходи за такси за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието, определени на база използваните от тях обработваеми земи и трайни насаждения.

Положителни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Някои от предвижданите ползи от приемане на законопроекта са:

- по-успешно противодействие на климатичните предизвикателства в резултат на обединяване на усилията на всички заинтересовани страни;

- опазване на земеделската продукция от градушка на територията на цялата страна, което ще създаде условия за стабилно развитие на аграрния отрасъл и за нарастване на данъчните приходи от земеделски дейности;
- въвеждането на споделено финансиране би довело до намаляване на размера на финансовия ресурс, предоставян от държавния бюджет за финансиране на дейности по превенция и за изплащане на обезщетения за щети от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития;
- осъществяването на защита и на урбанизираните територии ще ограничи евентуалните поражения върху тях, както и необходимостта от предоставяне на средства от държавния бюджет за преодоляване на щети;
- осигурена цялостна радарна метеорологична информация, която ще позволи по-реална оценка на риска от настъпване на неблагоприятни климатични събития в земеделието.

За земеделските стопани

Осъществяването на превенция срещу едно от най-опасните за земеделието неблагоприятни климатични събития ще допринесе за опазване на земеделската продукция, което ще създаде условия за устойчиво функциониране на земеделските стопанства и формиране на приемливи доходи за производителите. Това би намалило риска от прекратяване на земеделски дейности и излизане на земеделски производители на пазара на труда.

IX.3. Вариант 3: Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут

При вариант на действие „Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут“ градушката ще продължи да се осъществява на 1/3 от територията на страната. Възможно ще е частично увеличаване на защитаваната от градушки и други неблагоприятни климатични събития в земеделието територия на страната, но няма да бъде възможно покриването на цялата територия на страната само с ракетен способ.

Негативни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Финансирането на противоградовата защита е изцяло с публични средства – чрез бюджета на Министерство на земеделието, храните и горите и Междуправителствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет. Дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ продължава да бъде недофинансирана, което не позволява осъществяването на необходимите инвестиции за модернизация на системите и съоръженията, наемането на достатъчно квалифициран персонал, осигуряването на достатъчен брой ракети в години с висока градова активност и други.

Държавата ще продължи да предоставя значителен по размер финансов ресурс за преодоляване на последици от неблагоприятни климатични събития, вместо за превантивни дейности. В случай на частично увеличение на обхвата на противоградовата защита, разходите за държавата биха се увеличили.

При ситуация на трайно влошаване на икономическите резултати на субектите в сектор Земеделие вследствие на неблагоприятни фактори, включително климатични, може да се очаква, че немалък брой по-малки по размер земеделски стопанства биха прекратили дейността си, което би довело до загуба на работни места.

За земеделските стопани

Земеделските стопани, чиито обработваеми площи и трайни насаждения попадат извън територията на настоящата противоградова защита (около 2/3 от площта на страната) и евентуалното ѝ разширение ежегодно понасят значителни щети от градушки на отглежданите от тях култури. Заплахите за тях нарастват, предвид все по-честите прояви на градушки в райони, които до скоро не са считани за градобитни.

Положителни въздействия:

За държавата (държавните институции)

Като резултат от съществуващата противоградова защита ще продължи да се опазва земеделската продукция в защитаваните територии, която за периода 2013-2017 г. средногодишно възлиза на около 88 млн. лева. При евентуално разширение на обхвата на противоградова защита с нови ракетни площадки, ще бъде намален рискът от неблагоприятни климатични събития в съответните защитавани територии.

За земеделските стопани

При настоящия обхват на превенция срещу градушки икономически ползи имат само тези земеделски стопани, чиито обработваеми земи и трайни насаждения попадат в районите, които се защитават от действащите ракетни площадки. При евентуално разширение на обхвата на противоградова защита с нови ракетни площадки, ще бъдат защитени и попадащите в съответните защитавани територии земеделски стопани.

Земеделските стопани не извършват преки разходи за градозащита.

X. Сравнение на вариантите въз основа на посочените изчисления и данни

Сравняването на представените варианти показва, че при запазване на настоящото статукво и евентуалното частично разширяване на системата за противоградова защита (Вариант 1 „Без действие“ и Вариант 3 „Промяна на съществуващата подзаконова нормативна уредба при запазване на сегашния статут“) ползи ще са налице основно за една от групите заинтересовани лица – част от земеделските стопани, обработващи земя в защитените от градобитни процеси територии. Останалата част от земеделските стопани, обработваните земи на които попадат извън обхвата на защита, ще продължат да търпят негативни последици за своите земеделски стопанства. Финансирането на прилаганите инструменти за управление на риска остава изцяло за сметка на държавния бюджет. При този вариант се извършва превенция само срещу градушка, на 1/3 от територията на страната и евентуалното ѝ частично разширение, а по отношение на останалите неблагоприятни климатични явления прилаганите мерки са последващи – изплащат се обезщетения за настъпили щети.

Дейността на структурата, която осъществява противоградовата защита (Изпълнителна агенция „Борба с градушките“) ще остане системно недофинансирана, което не позволява тя да бъде развивана и модернизирана, а в години с повишена градова активност липсата на средства за закупуване на ракети води до значителни загуби на земеделска продукция.

При Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития“ ще са налице съществени ползи за всички заинтересовани страни – държавата и земеделските стопани. Разходите за финансиране на системата за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието ще се разпределят между същите тези субекти. Ще се извършва превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието и в частност – градушка, върху цялата територия на страната. Разширяването на обхвата на превенцията (включително и върху урбанизираните територии) и мобилизирането на финансов ресурс от заинтересованите страни би допринесло за по-успешно противодействие на климатичните предизвикателства. Осъществяването на цялостна превенция срещу едно от най-опасните за земеделието неблагоприятни климатични събития ще допринесе за опазване на земеделската продукция, което ще създаде условия за устойчиво функциониране на земеделските стопанства и формиране на приемливи доходи за производителите. Това би намалило риска от прекратяване на земеделски дейности и излизане на земеделски производители на пазара на труда. Защитата на цялата територия на страната, включваща и самолетен способ, гарантира превенция срещу градушки и върху урбанизираните територии, което би понижило съществено риска от поражения. Включването в управлението на държавното предприятие на представители на държавата и земеделските стопани ще позволи набраните финансови средства да се изразходват целево, ефективно и прозрачно.

XI. Обобщение на резултатите от проведените предварителни консултации

През периода 2016 – 2018 г. са проведени редица неформални консултации със заинтересованите страни. Тяхната цел беше да запознаят заинтересуваните страни с проблемите в сектора и предложенията за разрешаването им, да им бъде предоставена възможност да изразят мнението си по предвижданите промени и очакваните въздействия.

През май 2016 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието и храните и на организациите на земеделските производители и застрахователи на тема: „Възможности за развитие на системата за превенция срещу градушки и други неблагоприятни климатични явления“ в град Велико Търново. По време на събитието са дискутирани развитието, усъвършенстването и разширяването на системата за противоградова защита в страната. Участниците в срещата са запознати и с опита на Окръжна служба за борба с градушките, окръг Розенхайм, Германия в използване на авиацията за борба с градушките.

През юли месец 2017 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на общини, застрахователи и земеделски производители, на която е обсъдена възможността моделът на борба с градушките да бъде финансиран не само от държавата, но и от земеделските производители, застрахователите и общините. По време на срещата е представена презентация на тема „Противоградова защита в България – състояние и перспективи“. В нея се посочва, че целта на мерките е максимално да се защити обработваемата земя, трайни насаждения и смесено ползване и да достигнат 90% покритие на земеделските площи, както и 60% в урбанизираните територии, като това би могло да бъде постигнато с разширяване на системата и защитаваната територия постепенно чрез използване на два способа – ракетен и самолетен. Направено е предложение за доизграждане на системата с 4 допълнителни радарни станции. Ракетният способ до 2020 година да бъде разширен с изграждане на 63 нови ракетни площадки и 2 командни пункта в с. Тъжа и Любимец.

На 8 февруари 2018 г. е проведена среща между представители на Министерството на земеделието, храните и горите и представители на застрахователните дружества в страната. На срещата е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като е обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и с ежегодни такси от застрахователите.

По време на „Шеста национална среща на земеделските производители в България“, проведена в периода от 14 до 16 февруари 2018 г., и на земеделските производители е представена преработената визия на министерството за създаване на модел за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, като е обсъдена възможността дейността по превенция да се съфинансира и с ежегодни такси от земеделските стопани.

XI.1. Основни въпроси

В началния етап на извършване на настоящата предварителна цялостна оценка на въздействието, след определяне на заинтересованите страни беше изготвен Консултационен документ по образеца на Приложение № 3 към Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието. В консултационния документ беше включена подробна информация относно концепция на Закон за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието. В документа беше изложена подробна информация относно реда и начина на провеждане на консултационния процес. В консултационния документ беше включено описание на предложенията, които ще бъдат развити в проекта на Закон за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието, включващо детайлно изложение на проблемите, целите поставени пред закона и очакваните резултати от реализирането им.

Консултационният документ беше качен на интернет страницата на Министерство на земеделието, храните и горите и на Портала за обществени консултации. По този начин беше предоставена възможност на максимално широк кръг от лица да изразят своето становище по предлаганите промени.

До малките и средните предприятия беше изпратен и въпросник за извършване на „МСП-тест“.

На заинтересованите лица беше предоставен едномесечен срок за отговор по поставените за обсъждане въпроси.

XI.2. Приети предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни

В предоставения срок за отговор постъпиха предложения, коментари и становища от заинтересовани страни – Фондация „ИнтелиАгро“, Асоциация на българските застрахователи, кметовете на общини Бяла, Ценово, Борово, Две Могили, Иваново и Сливо поле в област Русе, както и потребител с име „penchosr“, публикувал коментар на Портала за обществени консултации.

Във връзка с постъпилите становища, коментари и предложения е изготвена справка, приложена към настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието, в която са отразени приетите и неприети предложения, съответно и мотивите за това. Въз основа на приетите предложения проектът на концепция на Закон за превенция от природни бедствия и неблагоприятни климатични събития в земеделието е ревизиран и част от концептуалните идеи са променени, а други – отпаднат.

XII. Препоръчителен вариант и обосновка към него

Въз основа на анализа на възможните варианти за действие за постигане на заложените цели и сравнението на техните потенциални въздействия като най-ефективен в постигането на заложените

цели е определен Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития“. Този вариант е единственият, който в еднаква степен ще допринесе за решаването на всеки от идентифицираните проблеми и в най-висока степен ще постигне всяка от поставените цели. С оглед по-добра финансова обезпеченост и на база на отговорите от т. нар. МСП-тест, може да се приеме, че допълнителните разходи, с които се натоварват производителите при осъществяване на Вариант 2, са приемливи за повечето МСП. Осъществяването на цялостна превенция срещу едно от най-опасните за земеделието неблагоприятни климатични събития ще допринесе за опазване на земеделската продукция, което ще създаде условия за устойчиво функциониране на земеделските стопанства и формиране на приемливи доходи за производителите. Това би намалило риска от прекратяване на земеделски дейности и излизане на земеделски производители на пазара на труда. В същото време защитата на цялата територия на страната, включваща и самолетен способ, гарантира превенция срещу градушки и върху урбанизирани територии, което би понижило съществено риска от поражения.

XIII. Варианти за потенциални въздействия върху МСП

Промените в таксите за предоставяне на административните услуги биха оказали влияние върху малките и средните предприятия (МСП), каквито са преобладаващият брой стопански субекти в сектора. При оценката на въздействието на предвижданите промени върху тях бе извършен т.нар. „МСП-тест“. Целите на този тест са да се оценят нагласите и потенциалното въздействие, които ще има Закона за превенция от неблагоприятни климатични събития върху засегнатите страни – земеделските стопани, представляващи малки и средни предприятия.

За да се прецени размера и финансово-административната тежест и въздействието върху стопанската активност на засегнатите производители бе извършен и по-детайлен анализ, включително с количествени оценки и прогнози.

Съгласно данните за брутна продукция и брой на заетите в предприятията в земеделието от Системата за земеделски счетоводна информация за 2015 г., посочени в таблицата по-долу и предоставени от отдел „Агростатистика“ при Министерство на земеделието, храните и горите, в земеделието оперират само стопанства, които попадат в категорията „малки предприятия“ и „микропредприятия“ по смисъла на чл. 3, ал. 2 и 3 от Закона за малките и средни предприятия.

Икономически размер на стопанствата	Брой стопанства	Дял на стопанствата, %	Брутна продукция, лева	Работна ръка (еквивалент на пълна заетост в ГРЕ*)	Дълготрайни активи, лева	Краткотрайни активи, лева	Общо активи, лева
от 2 до 8 хил. евро	78 960	69,0%	10 448	1,5	17 643	10 544	28 187
от 8 до 25 хил. евро	20 940	18,3%	31 723	2,0	53 235	33 434	86 669
от 25 до 50 хил. евро	5 050	4,4%	72 775	2,8	143 217	64 938	208 155
от 50 до 100 хил. евро	4 280	3,7%	139 052	3,9	226 697	177 755	404 452
от 100 до 500 хил. евро	3 870	3,4%	578 149	10,2	742 212	352 048	1 094 260
над 500 хил. евро	1 310	1,1%	3 063 931	32,9	4 232 070	2 153 612	6 385 682
Всички стопанства	114 410	100,0%	76 036	2,4	110 237	59 456	169 693

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, СЗСИ 2015 г.

*Една годишна работна единица (ГРЕ) е равна на отработените часове от един работник на пълно работно време в рамките на една година. В България се приема, че 1 ГРЕ е равна на 1856 отработени часа в годината или 232 човекодни.

Описание на разходите и ползите от прилагането на нормативния акт за предприятията – по категории малки и средни предприятия, а където е подходящо – и по основно засегната икономическа дейност

Разходите за плащане на такси за превенция на единица площ възлизат на 0,75 лв. на 1 дка обработваема земя и трайни насаждения, независимо от размера на площите, които обработва стопанството, и отглежданите земеделски култури. Стойността на спасената от неблагоприятни климатични условия продукция от единица площ също не зависи от размера на стопанството, а от вида и цената на тази продукция. В този смисъл, съпоставянето на разходите и ползите от превенцията между различни по размер стопанства е неприложимо.

Незначителен брой стопанства (общо 20 или около 0,03% от всички стопанства), обработващи над 50 000 дка, ще плащат такса в размер на около и над 25 000 лв. годишно, както е посочено в приложената по-долу таблица.

Размер на стопанството	Кампания` 2015		Кампания` 2016	
	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %	Стопанства, брой	Дял на стопанствата, %
<100 дка	36 163	59,1%	35 865	58,3%
100 - 500 дка	15 877	26,0%	16 375	26,6%
500-1 000 дка	3 518	5,8%	3 602	5,9%
1 000 - 5 000 дка	3 767	6,2%	3 815	6,2%
5 000 - 10 000 дка	1 107	1,8%	1 105	1,8%
10 000 - 50 000 дка	693	1,1%	690	1,1%
50 000 - 100 000 дка	13	0,02%	14	0,02%
100 000 - 200 000 дка	7	0,01%	5	0,01%
>200 00 дка	-	-	2	0,003%
Общо	61 145	100%	61 473	100%

Данни за размера на стопанствата, заявили подпомагане по СЕПП, кампании` 2015 и 2016

Съгласно посочените в таблицата данни е видно, че най-голям е дялът на стопанствата (58,3% от всички стопанства в страната), които обработват под 100 дка земеделска земя. Именно при тях годишно за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието ще бъдат събирани ежегодни такси в размер до 75 лева.

Отражението на ежегодната такса за превенция върху доходите на земеделските стопани може да бъде оценено въз основа на данните от Системата за земеделска счетоводна информация (последни налични данни за 2015 г.).

Намалението на нетния доход в резултат от направените такси варира от 0,4% до 5,6% в зависимост от икономическия размер на стопанствата. За над 95% от всички стопанства таксата за превенция би понижала нетния им доход с по-малко от един процент. За останалите стопанства намалението би било до 5,6%.

Средни резултати за стопанствата по икономически размер за 2015 г.:

Икономически размер на стопанствата (стандартна продукция)	Брой стопанства	Дял на стопанствата %	Използва на земеделска площ, дка	Годишен разход на стопанствата за превенция, лева*	Брутна продукция, лева	Нетен доход, лева	Нетен доход с включени разходи за превенция, лева	Изменение на нетния доход след включване на разходи за превенция, %
от 2 до 8 хил. евро	78 960	69,0%	35,7	27	10 448	6 630	6 603	-0,4%
от 8 до 25 хил. евро	20 940	18,3%	138,2	104	31 723	20 770	20 666	-0,5%
от 25 до 50 хил. евро	5 050	4,4%	436,8	328	72 775	36 207	35 969	-0,6%
от 50 до 100 хил. евро	4 280	3,7%	786,2	590	139 052	52 798	52 208	-1,2%
от 100 до 500 хил. евро	3 870	3,4%	3 635,8	2 727	578 149	48 465	45 738	-5,6%
над 500 хил. евро	1 310	1,1%	14 391,3	10 793	3 063 931	415 494	404 701	-2,6%
Всички стопанства	114 410	100,0%	386,3	290	76 036	18 341	18 051	-1,6%

Източник: МЗХГ, отдел "Агростатистика", Система за земеделска счетоводна информация 2015 г.

*Разходът е изчислен при размер на таксата за единица площ от 0,50 лв. на дка обработваема земя и трайни насаждения

Във връзка с извършването на „МСП-тест“ е проведено анкетно проучване на 125 земеделски стопанства, отговарящи на изискванията за малко или средно предприятие, разположени на територията на 28-те административни области в страната.

В посочената таблица е представено разпределението на респондентите по групи в сектор „Растениевъдство“:

1) Зеленчукопроизводство;	12%
2) Фуражопроизводство;	2%
3) Производител на зърнено-житни култури;	51%
4) Производител на зърнено-бобови култури;	7%
5) Производител на технически култури, в т.ч. кореноплодни, влакнодайни, маслодайни и др.;	6%

6) Производител на етерично-маслени култури;	4%
7) Овощарство;	8%
8) Лозарство;	10%

От проучването е установено, че 93% от анкетираният считат, че е необходимо да бъде увеличен обхвата на защита от неблагоприятни климатични събития, в частност градугова защита, територия на страната. Същият процент подкрепя идеята за създаването на закон, който да регламентира осигуряването на действия по превенция срещу градушки. Повече от половината от анкетираният смятат за необходимо въвеждането на споделено финансово участие на земеделските стопани при осигуряването на необходимия финансов ресурс за адекватна превенция на територията на цялата страна. Според 84% е необходимо застрахователите също да вземат участие във финансирането на градуговата защита, като считат (66% от анкетираният), че съществуващите в момента застрахователни услуги не са достатъчно полезни за земеделието.

За по-голяма яснота и пълнота на извършения „МСП-тест“ към настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието е приложена обобщена информация за отговорите на анкетираният земеделски стопанства.

XIV. Препоръчителен срок за извършване на последващата оценка на въздействието

Препоръчва се последващата оценка на въздействието на новия Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития, която да провери съотношението между поставените цели и постигнатите резултати от прилагането на нормативния акт да бъде извършена в срок до 5 години от влизането му в сила.

Последващата оценка на въздействието следва да бъде извършена съвместно от органите, натоварени с компетентностите по изпълнение на закона или от органът, който традиционно предлага промени в него.

Органът, отговорен за извършването на последваща оценка на въздействието, следва да осигури нейната публичност по подходящ начин, като задължително я публикува на интернет страницата на администрацията, която го подпомага, и на Портала за обществени консултации в срок до 30 дни от извършването ѝ. Извършената последваща оценка на въздействието следва да бъде изпратена в администрацията на Министерския съвет за публикуването ѝ на Портала за обществени консултации.

Приложения:

1. Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието;
2. Консултационен документ за оценка на въздействието на законопроекта;
3. Справка за постъпилите становища, мнения и предложения от заинтересованите страни.

Изготвил:

Ася Стоянова

Директор на Дирекция „Правна“

към Министерство на земеделието, храните и горите

08.03.19г.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ	
София 1040 бул. "Хр. Ботев" № 55	
тел.: 02 985 11 383	
регистр. индекс -	9104-25
дата -	04.06.2018г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-04-30/18

/моля цитирайте при отговор/

ДО
Г-Н ГЕОРГИ СТОЯНОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

На Ваше Писмо № 9104-25/25.05.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН СЕКРЕТАР,

Приложено представям Справка за съответствие на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека, съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове.

С УВАЖЕНИЕ,

ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-04-30/18

/моля цитирайте при отговор/

01-06-2018

СПРАВКА

ОТНОСНО: Съответствие на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека, съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове

В отговор на писмо № 9104-25/25.05.2018 г. на Министерството на земеделието, храните и горите във връзка с проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, въвеждащ изискване за изготвяне на справка за съответствие на проекта на закон с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният проект на закон не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ

ЗАМЕСТИНИК-МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ НЕБЛАГОПРИЯТНИ КЛИМАТИЧНИ СЪБИТИЯ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
1.	Националната асоциация на зърнопроизводителите	Във връзка с публикувания на 23 май 2018 г. за обществена консултация Проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието, Националната асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) счита, че така предложенният проект на нормативен акт съдържа съществени недостатъци, систематизирани по-долу: 1. Липсват разписани гаранции за качествено изпълнение на дейността на държавното предприятие, в което ще бъде трансформирана сега действащата Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. Независимо дали причините се дължат на обективна пречка/ непреодолима сила или неволно и/или виновно неизпълнение на дейността на предприятието, водещо до поражения по земеделската продукция, съществуването на тези рискове налага определянето на начини и форми на обезщетение за претърпените щети. В този смисъл следва да се изясни покритието на споменатите рискове - видовете обезщетения и методика на изчисление, а също извършването на оценка както на щетите, така и на причините за тяхното нанасяне.	Не се приема	Проектът на закон ще урежда обществените отношения, свързани с осигуряването на превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието. Целта на законопроекта е създаването на ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, която да покрива територията на цялата страна. Ще бъде разширен обхватът на системата за превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделието. Това ще се постигне чрез диверсификация и усъвършенстване на методите за борба с градушките, като се предвижда: • доизграждане на системата за наблюдение за опасни явления, с разполагане на 4 допълнителни радарни станции, което ще позволи получаване

№	Организация / потребител / вкл. начина на получаване на предложението /	Бележки и предложения	Приети / неприети	Мотиви
				на радарна информация за територията на цялата страна; • въвеждане в експлоатация на 63 нови ракетни площадки и 2 командни пункта, с цел доизграждане и уплътняване на системата за ракетна защита; • осъвременяване на материално-техническата база на съществуващите 200 ракетни площадки; • въвеждане на самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите. С изпълнението на гореописаните специфични цели ще се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи и трайни насаждения в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество). Проектът не предвижда държавното предприятие да изплаща обезщетения за причинени вреди. Във връзка с обезщетяването на претърпелите вреди от земеделски стопани Министерството на земеделието, храните и горите предвижда използването на системата от държавни помощи за компенсиране на загуби за земеделските стопани, в резултат от неблагоприятни природоклиматични и икономически условия. Това ще стане чрез прилагане на Схемата за държавна помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопан-

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		2. Неоправдано е задължителната вноска на земеделските стопани да бъде унифицирана/еднаква за цялото растениевъдство в страната. Съпоставяйки различните стойности на пораженията и загубите за ЗС при отглеждането на отделните видове култури, следва да се предвиди справедлив подход за диференциране на размера на таксата според вида на културите.	Не се приема	ска продукция, прилагане на Схемата за държавна помощ за компенсиране на загуби вследствие на неблагоприятни климатични условия. При осъществяване на дейността по превенция от неблагоприятни климатични събития и определяне на разходите за защита, относима е площта, която ще се защитава, а не отглежданите култури. Освен това, в хода на стопанската година върху една и съща площ могат да се отглеждат различни култури, и въвеждането на различна ставка за всяка култура би затруднило определянето и изчисляването на размера на вноската за всеки отделен земеделски стопанин. Именно поради тази причина, от обхвата на закона и респективно дейността на държавното предприятие са изключени ползвателите на пасища, мери и ливади.
		3. Прилагането на два способа за осигуряване на противоградовата защита с различно ниво на ефективност и безспорното предимство на ракетния метод, въвежда неравнопоставеност на районите в страната. По този начин в по-висока степен и със значително по-голяма успеваемост ще бъде защитена продукцията на земеделските стопани на териториите, на които се упражнява ракетният способ, а това само по себе си създава неравни условия на получаваната услуга.	Не се приема	По статистически данни самолетният способ е по-ефективен от ракетния: - Ракетен способ – 53% ефективност; - Самолетен способ – от 62 %- до 100 % ефективност. Освен това, самолетния способ позволява по-продължителен период на обработка на градоносния облак и по отно-

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		4. В реформирания модел на противоградовата система (разширяването на покритието на защитата) следва да бъдат обхванати всички ползватели на услугата. В случая не е предвидено участието на общините и урбанизирани територии, които като заинтересована страна също следва да имат споделен принос при обезпечаване на тази дейност. В тази връзка е неподходящо и наименованието на Закона, предвид това, че потребител на услугата ще бъде де факто цялото население, а не единствено сектор Земеделие.	Приема се по принцип	шение на него не се прилагат ограниченията за стрелба в пограничните зони на страната и населените места. В тази връзка, твърдението че със значително по-голяма успеваемост ще бъде защитена продукцията на земеделските стопани на териториите, на които се упражнява ракетния способ, е неоснователно. Наименованието на закона ще бъде променено с оглед неговото прецизиране. По отношение на предложението за участието на общините и урбанизирани територии във финансирането на дейността на държавното предприятие, същото не може да бъде подкрепено. В голяма част от малките и средни общини основните приходи в бюджета им идват от държавния бюджет. В законопроекта е предвидено пропорционално участие във финансирането на дейността на предприятието и от страна на държавата.
		5. Налице е сериозен дисбаланс в правата и задълженията на заинтересованите страни. Едновременно с това липсва пропорционална представителност на заинтересованите страни в управителния орган на държавното предприятие.	Не се приема	В законопроекта е предвидено участие на всички заинтересовани страни в управителния орган на предприятието, което гарантира представителност и прозрачност на дейността на предприятията.

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		С оглед преодоляване на идентифицираните слабости, НАЗ призовава проектозаконът да бъде оттеглен и предложен в преработен вариант. Следва да се подчертае, че градушките като опасно явление засягат не само аграрното производство, но причиняват значителни материални загуби върху движимото и недвижимо имущество. От тази гледна точка проявлението на бедствието оказват съществено негативно въздействие и последици както върху стратегическия за националната икономика земеделски сектор, така също и за населението на страната. Поради това НАЗ отново категорично потвърждава принципната си подкрепа за ограничаване на вредните прояви на природното бедствие чрез разширяване на покритието и повишаване на ефективността на противоградовата защита в страната.		тието, както и възможността за упражняване на контрол по отношение на дейността му.
2.	Българска национална асоциация Активни потребители	Във връзка с организирана процедура за обществено обсъждане на Проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието и съпътстващите го документи, в рамките на указания срок, Българска национална асоциация Активни потребители (БНААП) изразява следното становище. Приветстваме заявените усилия от страна на Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ) чрез разглеждания проект на закон да се повиши ефективността на системата за управление на риска в земеделието, да въведе мерки по превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието и да осигури дейностите за предотвратяване щетите върху земеделската продукция и имущество, аграрния отрасъл и икономиката на страната. Споделяме възгледа, че поради зачестяването на неблагоприятните климатични явления, в т.ч. появата на гра-	Не се приема	Приходите, постъпващи в държавното предприятие от застрахователите представляват парафискални такси в застраховането и се подчиняват на изискванията на чл. 157 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II). Парафискалните такси се определят като подобно на данък задължение, събирано за специфична цел; такса върху специален продукт или услуга, посредством която правителството събира средства за специфични цели. Средствата,

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		душки в региони, които до момента не са били засягати, се налага необходимостта от преосмисляне на обхвата и методите за защита от тези явления. Убедени сме, че осъществяването на превенция срещу неблагоприятните климатични явления, в т.ч. и градушките, може да се постигне чрез съвместните усилия на заинтересованите страни - земеделските производители, държавата, местните власти, застрахователите и други субекти. При това тези страни следва да участват в набирането на фонда за превенция солидарно и пропорционално на съществуващия за всеки тях реален риск, срещу който се предприемат превантивните мерки. В този смисъл, считаме за неприемливо и обществено икономически неоправдано чрез нормативно наложено задължение за всички потребители на застрахователни услуги да се вменява финансиране на чужд риск, към който голямата част от тези потребители нямат реално никакво отношение. Чрез предложената в проектозакона мярка се въвежда косвена тежест върху всяка полица по класовете застраховки Сухолътни превозни средства (без релсови превозни средства), Пожар и Природни бедствия и Други вреди на имуществото за всички застраховани лица, макар че в посочените класове застраховки се включват видовете застраховки като „Домашно имущество“, „Всички рискове на електронна техника“, „Кражба на имущество“ и т.н., които застраховки практически нямат нищо общо с риска от градушки. Оказва се, че добросъвестно застрахованите лица, със своите средства от премията по договорите застраховки, макар да нямат нищо общо със секторите за земеделският, а също и без дори да имат включен риск градушка в застраховката, ще финансират мерки по превенция, насочени към земеделски стопани, включително и незастраховани такива. Връзка между кражба на		събирани чрез парафискални такси обикновено се заплащат на лице, различно от националните данъчни власти. Специална дефиниция на парафискални такси се съдържа в съобщение до средствата за масова информация на Европейската комисия http://europa.eu/rapid/press-release_IPR-86-628_en.htm, която гласи, че парафискалните такси са такси събирани от публични или частни агенции във връзка с производството или търговията на селскостопански продукти с оглед финансиране на дейности за благото на сектора като цяло. И двете дефиниции непосредствено обхващат предвидените със законопроекта вноски за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделството, защото те имат характер на държавни вземания, събират се в полза на публично предприятие, което представлява държавна собственост, различно от данъчните власти, събират се въз основа на специфични услуги (застрахователни договори по отделни класове застраховки) и за финансиране на специфична цел (превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделството), като целите са насочени за благото на земеделския сектор като цяло. Член 157, параграф 1 от Директива „Платежоспособност II“ относно косве-

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети / неприети	Мотиви
		имущество и превенцията от природни явления е трудно да си представим дори в авангардни художествени произведения в сферата на популярната фантастика. Оттук произтича изводът, че законопроектът създава крещяща несправедливост за потребителите на застрахователни услуги, тъй като им вменява обезпечаването (било то и чрез превенция) на чужди рискове, които нямат нищо общо с предмета на договорните им отношения със застрахователната компания. Ето защо твърдим, че подобно застрахователно предложение е необосновано, в разрез е с конодателно предложение и неосновано, в разрез е с правата на добросъвестните потребители на застрахователни услуги и би имало негативен обществен ефект. На следващо място, считаме, че подобен подход ще доведе до по-големи административни разходи за застрахователните компании, което от своя страна ще рефлектира върху размера на застрахователните премии. Настоящото законодателно предложение ще предпостави увеличаване на цената на масовите имуществени застраховки на обекти, които са с минимална изложеност към риска градушка (апартаменти, машини, съоръжения, оборудване и др. имуществва, разположени на закрито), на застраховки Каско на МПС, както и на такива застраховки, които изобщо нямат отношение към риска градушки. Този подход на законодателно предложение е неадекватен, неаргументиран и несправедлив спрямо масовите потребители на застрахователни услуги от групата Общо застраховане, които нямат нищо общо със сектора на земеделието, като ги натовари с по-голяма финансова тежест за обезпечаване на мерки по превенция на земеделското производство, в сравнение с пряко заинтересованите земеделски стопани, включително и незастрахованите земеделски стопани.		ните данъци и парafискалните такси предвижда, че „1. Без да се засяга последващата хармонизация, всеки застрахователен договор подлежи единствено на косвените данъци и парafискални такси върху застрахователните премии в държавата-членка, в която е разположен рискът или в държавата-членка, в която е покрито задължението. Обръщаме внимание, че таксите, които ще заплащат застрахователите са формиращи на база получените премии по посочените класове застраховки. Превенцията от неблагоприятни климатични събития в земеделието, осъществявана от държавното предприятие, ще сведе до минимум вредите, понесани от ползвателите на застрахователни продукти по съответните класове застраховки. Това от своя страна ще намали изплащането на обезщетения от страна на застрахователите по посочените класове застраховки поради минимизиране на риска от настъпване на застрахователно събитие. Това обособява и необходимостта от внасяне на такса от застрахователите, която ще се използва за финансиране на превенция от настъпване на неблагоприятни климатични събития, които в определени случаи биха представлявали настъпване на застрахователно събитие.

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Също така, настоящото законодателно предложение по никакъв начин не поощрява доброволното сключване на застраховки от страна на земеделците, би имало негативен ефект върху развитието и стабилизирането на пазара на земеделски застраховки и по-скоро би възпрепятствало разширяването на обхвата на доброволното застраховане поради увеличаването на размера на застрахователните премии. Не на последно място, превърнат в закон този проект може да създаде опасен прецедент за предявяване на претенции за финансиране на едни социални нужди от други социални групи, които нямат нищо общо. По логиката създадена от такъв закон, общините утре могат да поискат финансиране на асфалтирането на дупките по пътищата да се осъществява с отчисляване на процент от продадените талончета от игрите на щастие, а пенсионната система да привиди добър източник за запълване на дефицита в банковите депозити на спестителите. Логиката на представения законопроект може да направи подобни примери, да не звучат толкова невероятни след някоя и друга година. Предвид горните аргументи, не подкрепяме проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделското и съпътстващите го документи в частта, касаеща финансиране на предвидените в него мерки.		
3.	Асоциация на българските застрахователи	Обща информация: Основна цел на Законопроекта, според МЗХ е да уреди обществените отношения, свързани с осигуряването на превенция срещу неблагоприятни климатични събития в земеделското и създаването на ефективна система за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделското, която да покрива територията на цялата страна - най-вече борба с градушки. За постигането на целта се предвижда създаването на		

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети / неприети	Мотиви
		Държавно предприятие, което да: 1) доизгради системата за наблюдение за ракетна защита срещу градушки; 2) въведе самолетен способ за борба с градушките и преразпределение на валежите. С изпълнението на гореописаните цели МЗХ твърди, че ще се постигне защита върху 100 % от обработваемите земеделски земи и трайни насаждения в страната (за които не са налице забрани и ограничения от различно естество). Ще бъдат защитени и някои, но не всички урбанизирани територии. Държавното предприятие ще се финансира от 3) държавния бюджет, 4) вноски от земеделските стопани и 5) вноски от 0.8% от прихода от продажба на всички застраховки от класове „Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)”, „Пожар и природни бедствия” и „Други щети на имущество” В законопроекта и в придружаващата го оценка на въздействието правят силно впечатление липсата задълбочен анализ както на ефективността на самия способ за борба с градушките, който се предлага, така и на финансовите аспекти на модела - очаквана стойност на издръжката му през годините и отражение върху финансиращите страни - застрахователи и земеделци. Позиция на АБЗ 1. Една от ключовите ценности възприети от Асоциацията на българските застрахователи е принципът за социалната отговорност на застраховането, както и концепцията чрез акумулираните средства и познания в различни сфери на човешката дейност, застраховането да допринася за подобряването на жизнената среда и на обществото като цяло.	Приема се	

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		В съответствие с тези основополагащи ценности нашето принципино отношение е положително, както към идеята за заделяне на средства за превантивни мероприятия, така и в частност към заложените в законопроекта план за формиране за фонд за финансиране на превантивни дейности срещу неблагоприятни климатични събития (най-вече градушки). 2. В същото време, считаме, че заделянето и разходването на средства следва да става посредством справедливо разпределение на тежестта, като всички заинтересовани страни, получаващи облага от превантивните мероприятия, да участват солидарно и пропорционално (на изложеността си на риска срещу който се предприема превенцията) в набирането на фондовете. Считаме, че предложеният законопроект е в противоречие с този принцип, което го прави обществено несправедлив и неприемлив.	Не се приема	В законопроекта е заложен принципът за солидарност и споделена отговорност при финансиране и управление на държавното предприятие. Всички заинтересовани страни участват във финансирането на предприятието пропорционално на своя интерес, както следва: - Застрахователи – 20.5 % - Земеделски стопани – 46.3 % - Държавата – 33.2 % Видно от изложеното, процентът, с който то участват застрахователите, е най-нисък спрямо останалите заинтересовани страни.
		3. Законопроектът прави опит да регулира обществените отношения в земеделието, като налага косвена тежест от 0.8% върху всяка полица по класове застраховки (Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства), Пожар и Природни бедствия и Други вреди на имуществото за всички застраховани лица, което е неоправдано. Нека да поясним, че в класовете застраховки „Пожар и Природни бедствия“ и „Други вреди имуществото“ се включват всички застраховки „Домашно имуществото“, „Индустриален пожар“, „Авария на машини“ „Строителни и Монтажни рискове“, „Всички рискове на електронна техника“.	Не се приема	Законопроектът няма за цел да налага косвена тежест от 0.8% върху всяка полица по посочените класове застраховки. Вносната в бюджета на новосъздаваното предприятие не е насочена към потребителите на застрахователни услуги, а към застрахователите и се формира като отчисление от премийния приход от сключени застраховки по посочените класове. Относно твърдението, че застраховани-

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		ка", „Кражба на имущество", „Имущества на малки и средни предприятия" и т.н. Създава се неравнопоставеност между потребителите на застрахователни услуги, тъй като не се отчита спецификата на застрахованото имущество в тези полици, дали е покрит риска градушка, както и вероятността/възможността това имущество да пострада от градушка. На практика застрахованите лица ще финансират мероприятия по превенция основно насочени към земеделски стопани, включително на незастраховани земеделски стопани, със средства от премиите по доброволни застраховки, които нямат нищо общо със сектора на земелието („Каско", „Пожар и природни бедствия" и „Други вреди на имущество"), а често и без дори да имат включен риска градушка; Подобно предложение е необосновано и би имало много негативен обществен отзвук, тъй като не съдържа нито финансова логика, нито защита на правата на потребителите на застрахователни услуги. 4. Проектът на Закон предвижда необходимия финансов ресурс за обезпечаване на дейностите по превенция да се набира от държавния бюджет, от земеделските стопани и от застрахователните компании, като вноската от последните два типа субекти е в съотношение 13,5:6 т.е застрахователите да плащат 44% от вноската на земеделските стопани. В същото време се посочва, че защитаваната обработваема земя (т.е. изложеността на риска на земеделските стопани) се предвижда да бъде в размер на 36.6 млн.дка. От друга страна, съгласно публикувания от МЗХ отчет за заеغتостта и използването на територията на България - БАНСИК 2017, общата територия, която пряко или косвено (дори и с много резерви) може да се отнесе към такава имаща отношение към имущество или автомобилно застраховане* е	Не се приема	те лица ще финансират мероприятия по превенция основно насочени към земеделски стопани, то не може да бъде подкрепено, доколкото според проекта на закон с разширяването на обхвата на градозащита, ще бъдат защитавани и урбанизираните територии в страната, а не само земеделските земи, от което ще се ползват както земеделските стопани, така и всички останали. Както бе уточнено по-горе всички заинтересовани страни участват във финансирането на предприятието пропорционално на своя интерес, като процентът, с който участват застрахователите, е най-нисък спрямо останалите заинтересовани страни. От друга страна е отбелязано, че защитаваната обработваема земя е в размер на 36.6 млн. дка, но в това число не са включени и урбанизираните територии, върху които ще се осъществява градозащита и където е съсредоточена основната част от автомобилното и имуществено застраховане.

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		общо в размер на 6,46 млн.дка. т.е. 17.65% от територията за земеделие, която се предвижда да се защитава. По този начин се вижда една неравнопоставеност и диспропорция между ползите, които отделните субекти ще черпят от въпросните дейности и тежестта за осигуряване на ресурса. Подобна мярка реално би довела до увеличение на цената на имуществените застраховки на обекти с минимална изложеност към риска „Градушка“ (апартаменти, машини, съоръжения, оборудване и др. имущества разположени на закрито, инфраструктура и т.н). на <u>застраховки „Каско“ на МПС</u>, както и на такива полици, които не покриват този риск, което считаме за несправедливо и неаргументирано. 5. <u>Не е предвидено вноската в Държавното предприятие да е парафискална</u>. като това ще мултиплицира отражението ѝ върху цената на застраховките; 6. Увеличението на цените на тези класове застраховки чрез допълнителната вноска ще <u>създаде сериозна предпоставка за намаление на застрахователното проникване</u>; 7. Не се отчита обстоятелството, че размерът на застрахователните премии се определя на база на статистически данни чрез актюерски изчисления, които не биха могли да бъдат обосновани при завишаване на застрахователната премия по този начин (същото по никакъв начин не е отчетено в Оценката на въздействието на законопроекта); 8. Законопроектът <u>не поощрява по никакъв начин доброволното сключване на застраховки от страна на земеделците</u> и съответно не спомага за развитието на застрахователния бизнес, от който се изискват задължителни вноски.	Приема се Не се приема Не се приема Не се приема	Направена е промяна в законопроекта, така, че вноските да бъдат парафискални. Считаме, че поради високия обществен интерес, това не е предпоставка за намаление на застрахователното проникване. В законопроекта не е предвидено увеличаване на размера на застрахователните премии по посочените класове застраховки, а само такса, която ще бъде събирана от застрахователите на база получените премии. Държавата отделя значителен ресурс за подпомагане застрахователното проникване и застрахователната култура. Министерство на земеделското, храните и горите предвижда използването на системата от държавни помощи за съфинансироване на застрахователните вноски.

№	Организация/потребител/ вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		9. От опита в областта на земеделските застраховки до момента е известно, че крупните земеделски производители не застраховат земеделските култури, заради малката вероятност цялата площ да бъде увредена от природни бедствия и съответно да претърпят големи загуби. Тоест, на практика се получава, че <u>от една страна застрахователите ще Финансират превенция за големи земеделски производители, които принципно не сключват застраховки, а от друга страна - източник на финансиране биха били застраховани лица, които не са предмет и не са облагодетелствани от законопроекта.</u> 10. Не трябва да бъде забравяно, че застрахователните дружества са частни компании, които се издържат от дейността си и предвид това всяка инвестиция и вложение следва да бъдат икономически обосновани. В противен случай, от дружества управляващи и преразпределящи рисковете, които обезщетяват клиентите си за претърпените от тях вреди, на застрахователите ще се вмени социална функция по извършване на нецелесъобразни инвестиции изцяло базирани на предполагаема полза за обществото и по-конкретно в полза на земеделските производители, които и без това са един от браншовете, получаващи най-много публични субсидии.	Не се приема Не се приема	нансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция. В съответната точка не е направено предложение, а е изразено мнение относно целесъобразността на таксите, които ще се заплащат от застрахователите. Обръщаме внимание, че вноските ще бъдат използвани за превантивни мероприятия, което от своя страна, ще редуцира риска от настъпване на застрахователни събития. Предвидената в проектозакона парадигма на такса всъщност ще доведе до данъчни облекчения за застрахователите, което от своя страна ще доведе до компенсиране на направената от тях вноска в бюджета на новосъздаваното предприятие. От друга страна вноските ще бъдат използвани за превантивни мероприятия, което от своя страна, ще редуцира риска от настъпване на застрахователни събития и съответно ще намали разходите на застрахователните компании. Следва да се отбележи, че с разширяването на обхвата на градоохраната ще бъдат обхванати и урбанизирани територии, от което ще последват ползи не само за

№	Организация / потребител / вкл. начина на получаване на предложението /	Бележки и предложения	Приети / неприети	Мотиви
		11. Бихме приветствали идеята Законопроект да даде базата за публично - частно партньорство между застрахователите и държавата, която да се доразвие на подзаконово ниво по аналогия на застраховането на отговорността от „ядрена вреда“ чрез Българския национален застрахователен ядрен пул, въз основа на която да се създаде пул за селскостопанско застраховане. Това решение би позволило задължително застраховане на пълния обем на земеделски площи и в пълния обем на рискове, създаване на оптимални и единни условия за застраховане с цел намаляване на разходите и на времето за определяне на щетите и изплащане на обезщетенията. При създаване на застрахователен пул, финансирането на превантивната дейност може да се извършва при условията на застраховането. 12. Нашите проучвания сочат, че <u>моделът за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, предложен в Законопроект, не се прилага в развитите европейски държави</u>, което приемаме за индикатор за неговата неефективност.	Не се приема Не се приема	земеделските стопани, а и за всички останали субекти в тези територии. Европейският опит сочи, че застрахователните пулове се създават по инициатива на застрахователите, но не са със задължителен характер. Моделът за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието, предложен в законопроекта, е съобразен със специфичните климатични и географски особености на страната, както и досега натрупаният опит при използването на един от способите за градозащита (ракетния). Обръщаме внимание, че климатичните условия в България, както и географското ѝ положение, не са съпоставими с тези на „развитите европейски държави“, поради което механичното пренасяне на един модел на управление на риска на

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		13. Управлението на рисковете, свързани с неблагоприятни климатични събития в земеделското със застрахователни способности и разчитайки на застрахователния пазар е далеч по- ефективен начин на употреба на обществените ресурси. <u>При наличието на достатъчен застрахователен капацитет в България за поемане на тези рискове е необосновано да се стимулират непазарните принципи, заложи в Законопроект.</u> 14. <u>Предложеният от МЗХ способ за защита от градушките доказва своята неефективност при посевните две опустошителни градушки в Плевенско и в Пловдив през май 2018 г. – те се случиха на територия, която вече е 100% защитена по способ описан в законопроект (според картата на защитените територии, приложена в оценката на въздействието).</u> 15. Следва да отбележим, че оценката на въздействието не е обективна, дори можем да твърдим, че е едностранчива и непълна, тъй като от една страна в нея се вземат предвид приходите от вноските на застрахователите, а същевременно авторите й дори не правят опит за приблизително измерване на ефекта от планираните мерки дори въз основа на стари периоди (нещо което дори самите застрахователи не могат да направят поради липса на статистически данни за ефективността на противоградна защита, които, както стана ясно по-рано тази година, не се събират съзнателно от ИАБГ). Всички научни проучвания и изследвания, реализирани включително и в други страни, установяват липсата на каквато и да е сигурност в ефективността на всеки от мерките за опити за влияние на градовите процеси, което още веднъж показва, че ефекта от планираните мерки не е	Не се приема Не се приема Не се приема	друга територия не е обосновано. Няма конкретно предложение по отношение на проекта на закон. Няма конкретно предложение по отношение на проекта на закон. От друга страна с проекта на закон се предвижда въвеждането и на самолетен способ, което ще направи градозащитата по-ефективна. Няма конкретно предложение по отношение на проекта на закон. В т. 15 от становището на Асоциацията на българските застрахователи реално е критикувана сега действащата система за противоградова защита и дейността на Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. Проектът на закон е насочен именно към реформиране на тази система и на изпълнителната агенция, като се цели по-голям обхват на защитавана територия и по-добра ефективност в противодействието на градовите процеси. По отношение на твърденията, че оценката на въздействие на законопроекта

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		възможно да бъде измерен. Още повече, че е всеизвестно, че всеки облак и процес на формирането му са специфични и не е възможна да се прави съпоставка между два или повече облака дори да са разположени в съседни райони, ударени в близко време от едно явление. Може да се каже, че обособката на целесъобразността на проекта е базирана на допускания и предположения, които нито могат да бъдат оборени нито могат да бъдат доказани. Освен оценка на икономическия ефект е необходимо да се направи и одит на самата работа на ИАБГ - т.е. до каква степен се разходват ефективно средствата, които са на разположение. В доклада „Система за борба с градушките - Преглед на чуждия опит и предложенията за реформи в България“, 2017 г. с автор Николай Вълканов - http://inteliagro.bg/article/240/Borba-s-gradusките-li-ni-obeshtava-dyrzhavata-ili-pari-na-vqtyra) - се отбелязва, че в последният одитен доклад на Сметната палата от 2013 година се установяват „несъответствия в съществени аспекти от дейността по възлагане на обществени поръчки“ (стр. 27 от въпросния доклад - бел. авт.). Също така, „не са спазени изискванията на вътрешните правила за обществените поръчки действащи през одитирания период, като не са определени лица, които да осъществяват контрол по изпълнението на договорите. В част от договорите не са предвидени клаузи за санкции и неустойки за изпълнителите при забава или неизпълнение на договорните им задължения“, се казва още в доклада на Сметната палата. Според същия доклад, съмнения относно ефективността на разходваните средства буди и сравнение със съседна Сърбия. Климатичните условия в България и Сърбия са много подобни. И двете държави използват един и същ метод за борба с градушките, а именно изстрелване на ракети от земята.		се базират на допускания и предположения, то не може да бъде подкрепено. Цялостната предварителна оценка на въздействието е изготвена съобразно информация, получена от компетентните структури в Министерство на земелието, храните и горите и Изпълнителна агенция „Борба с градушките“. В оценката за разгледани негативите и позитивите, както и ефектите за всички заинтересовани страни. Същата е изпълнена съобразно изискванията, заложи в Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието.

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението /	Бележки и предложения	Приети / неприети	Мотиви																					
		Съпоставка между дейностите по противогощадовата защита в България и Сърбия* <table><thead><tr><th></th><th>Защитен-на обр. площад-земя</th><th>Ракетни площад-ки</th><th>Изстреляни ракети</th><th>Щат</th><th>Бюджет</th><th>€/х а</th></tr></thead><tbody><tr><td>България</td><td>1,3 млн. ха</td><td>220</td><td>~ 6300**</td><td>557 (ре-ално 732)</td><td>€ 5,6 млн.</td><td>4,3</td></tr><tr><td>Сърбия</td><td>3,3 млн. ха</td><td>1650</td><td>~ 14 000</td><td>250 (+3500 временно заети)</td><td>€ 9 млн.</td><td>2,72</td></tr></tbody></table> *Съпоставката е базирана на осреднени данни по показателите "бюджет" и "изстреляни ракети" за три години назад 2013-2015 г. Данните за Сърбия са взети от доклада "Nail Suppression in Serbia - scientific and legal (non foundation" и от записки от заседания на комисии в Сърбската Скупщина ** Не са взети предвид данните за 2014 г. когато са изстреляни три пъти по-голям брой ракети Дори да приемем, че системата за защита от градушки в Сърбия е "недофинансирана", две неща правят впечатление: Значително по-ниският брой (над два пъти) постоянно заети в Сърбия, при три пъти по-големи защитени площи и 8 пъти по-голям брой на ракетните площадки; По-високият разход на единица площ в България. При утрояване размера на защитаваните площи (както се планира) и съответно утрояване на броя изстреляни ракети, той би надминал с малко броя на изстрелваните всяка година в Сърбия. Докато това би струвало на сръбския данъкопла-		Защитен-на обр. площад-земя	Ракетни площад-ки	Изстреляни ракети	Щат	Бюджет	€/х а	България	1,3 млн. ха	220	~ 6300**	557 (ре-ално 732)	€ 5,6 млн.	4,3	Сърбия	3,3 млн. ха	1650	~ 14 000	250 (+3500 временно заети)	€ 9 млн.	2,72		
	Защитен-на обр. площад-земя	Ракетни площад-ки	Изстреляни ракети	Щат	Бюджет	€/х а																			
България	1,3 млн. ха	220	~ 6300**	557 (ре-ално 732)	€ 5,6 млн.	4,3																			
Сърбия	3,3 млн. ха	1650	~ 14 000	250 (+3500 временно заети)	€ 9 млн.	2,72																			

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
		тец около 10 млн. евро, то при запазване сегашната структура на разходите на ИАБГ, българският данъкоплатец би платил с 80% повече. Тук, разбира се, имат значение и разходите за една ракета, направени от сръбската и от българската държава. Съществуват основателни съмнения, че при поръчките на ракети у нас не винаги е следван принципа на най-добра оферта, а заниженият контрол върху качеството на доставките е оказвал влияние върху противоградната защита на покриваните райони. <i>В резюме, считаме, че прилагането на предложения в Законопоекта модел за управление на риска в земеделското:</i> <u>1. не съответства на нашето разбиране за обществен интерес и социална справедливост, тъй като предвижда да натовари потребителите на застрахователни услуги от общо застраховане с голяма финансова тежест за обезпечаване на мероприятия по превенция на земеделски стопани, включително незастраховани. със средства от премиите на застраховани лица по доброволни застраховки, които нямат нищо общо със сектора на земеделското;</u> 2. не отчита, че застрахователния сектор предлага управление на рисковете, свързани с неблагоприятни климатични събития в земеделското по по-ефективен начин от употреба на обществените ресурси; 4. ще оскъпи застрахователната услуга и то в най-масовите застраховки, като Каско, например. 5. няма да има ефект върху развитието и стабилизирането на пазара на земеделски застраховки; 6. ще възпрепятства разширяването на обхвата в сферата на доброволното застраховане поради увеличаването на цените на застраховките, което ще има негативни		

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		социални последици; 7. няма да доведе до намаляване на размера на изплатените застрахователни обезщетения от страна на застрахователите, отчитайки неясната и недоказана ефективност на предложения модел за защита. 8. Не предоставя икономическа обосновка на предполагаемите ефекти базирана на статистическа или друга обективна информация. 9. Не предоставя информация дали са правени достатъчни и задълбочени проучвания относно стойността, ефективността и приложимостта на предлагания „самолетен способ“ за въздействие. 10. Не предоставя реална методика, показатели и инструменти за измерване, въз основа на които да се направи оценка на рентабилността и ефективността на мерките в средносрочен и дългосрочен план, както по отношение на най-заинтересованите - земеделските производители, така и на останалите граждани на България - собственици на имущества и автомобили. 11. Не предвижда справедлив подход към формирането на вноските както от страна на земеделските производители, при които не се отчитат нито направените от тях собствени инвестиции (за противоградова защита, напояване, предотвратяване на пожари и т.н.), района в който се намират обработваните земи от гледна точка на градобитност (и съответно разходите за противоградови въздействия), вида на отглежданите култури (с оглед на необходимите средства за оглеждането им), така и от страна на застрахователите и ползвателите на застрахователни услуги, които ще служат за финансиране на вноската към бюджета на бъдещото държавното предприемие с оглед на вида на застрахованото имущество (дали е апартамент или къща, дали е		

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		движимо имущество, нахлядащо се в сграда, дали е стопово материален запас като инертни материали, метали, селскостопанска продукция и редица други, които на практика не биха могли да пострадат от градушка). Вместо това закона предвижда една и съща тежест за всички, което още веднъж показва, че не е направена реална оценка на ефективността и въздействието на закона включително и не са идентифицирани всички заинтересовани страни, което прави оценката за въздействието необективна. 12. Не отчита, че според световния опит, управлението на рисковете свързани с неблагоприятни климатични събития в земеделието със застрахователни способности и разчитайки на застрахователния пазар е далеч по-ефективно. Предлагаме Законопроекта да даде базата за задължително застраховане на дотираните площи и публично - частно партньорство между застрахователите и държавата за създаването на пул за селскостопанско застраховане, който да поеме разходите по превенцията.		
4.	Федерация на независимите синдикати от земеделието	Федерацията на независимите синдикати от земеделието подкрепя реформирането на системата за борба с градушките. Надяваме се, че чрез реструктурирането на ИАБГ в държавно предприятие ще бъде осигурена не само ефективна защита от градушки, обхващаща земеделските площи на територията на страната, а и ще бъдат разкрити повече работни места, ще се осигури по-голям финансов ресурс, което ще доведе до по-адекватно заплащане на квалифицирания труд на работещите в системата. В качеството си на представители и защитници на правата и интересите на работниците и служителите от Изпълнителната агенция за борба с градушките сме заинтересовани	Не се приема	С преходните и заключителни разпоредби на Проекта на закона за превенция от неблагоприятни климатични събития в земеделието е уредено по какъв начин, ще се извърши преминаването на служителите на Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (ИАБГ) в новосъздаденото Държавно предприятие за управление на риска от неблагоприятни климатични събития в земеделието (Предприятието). Според пар. 1 ИАБГ ще се влее в новото предприятие, и ще

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ни предстоящите нормативни промени да гарантират и стабилитет на трудовите правоотношения. Затова приемаме за правилно предложеното правно решение в § 3 и § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на проектозакона, трудовите правоотношения и преобразуваните служебни правоотношения на работниците и служителите да бъдат уредени съгл. чл. 123 от КТ. Това законодателно решение е прието именно защото дейността се запазва в това държавно предприятие, което поема всички активи и пасиви на Агенцията. Следователно, налице е едно същинско правопримство, което обуславя необходимост да бъдат уредени по подходящ начин и правоотношенията на висококвалифицираните специалисти, изпълняващи служебни правоотношения. На лицата, които са в служебни правоотношения с ИАБГ се предлага писмено споразумение, страна по което освен те, са и органът по назначаване на закриваната агенция и изпълнителният директор на новосъздаденото предприятие, чрез което те преминават от държавна служба в закриваната администрация в трудови правоотношения с новообразуваното предприятие при запазване на условията по акта за назначаване по чл. 18 от ЗДСл отразени в трудов договор с неопределен срок. Основания за тези предложения ни дават обстоятелствата, че не бива в никакъв случай да бъдат прекратени служебните правоотношения, което е свързано не само със запазване на редица обезщетения, а и ще се стигне до загубване на специалисти, които трудно биха били заменени с нови хора, непритежаващи тяхната квалификация, специфични знания и умения. Предлагаме текстът на параграф 6 да бъде прецизиран, тъй като не е налице закриване на дейността на		прекрати съществуването си като административен орган и юридическо лице. При осъществяването на този процес служебните правоотношения на служителите ще се преобразуват в трудови правоотношения, като това ще стане в 1 месечен срок от влизане на Закона в сила и след сключване на допълнително споразумение със служителя, а служителите назначени по реда на чл. 107а от Кодекса на труда (КТ) по силата на чл. 123 от КТ ще преминат на работа в Предприятието. В тези случаи няма да се прекратяват съществуващите правоотношения на служителите. Кодекса на труда е регламентирал, че при преобразувания на дружества (вливане, сливане, разделяне и т.н.). трудовите правоотношения на служителите и работниците не се прекратяват, а преминат към дружеството правопреемник. Подобен принцип е възприет и в разпоредбата на чл. 87а от Закона за държавния служител (ЗДСл), където е заложено, че при преобразуване на администрацията, се запазват служебните правоотношения със служителя. В пар. 4 на ПРЗ от Закона за превенция от неблагоприятни климатични събития е посочено, че служебните отношения на служителите не се прекратяват, а се запазват като се преобразуват в трудови. Това се налага от обстоятелството,

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети /неприети	Мотиви
		агенцията, а същата се преобразува в нова правно организационна форма. Следователно правоотношенията на двете категории работници и служители не могат да бъдат прекратени на посочените основания /чл. 328, ал. 1, т. 1 от КТ и чл. 106, ал. 1, т. 1 от ЗДСл/ ИАБГ се влива в Държавното предприятие - не се закрива, а посочените членове в § 6 са при закриване/. Нежелаещите държавни служители да преминат на работа по трудови правоотношения в новото предприятие да бъдат освободени по чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл, а нежелаещите работещи по трудови правоотношения по силата на чл. 123 от КТ преминават в новото предприятие до извършването на реорганизацията.		че Предприятието вече няма да осъществява функциите на орган на държавната власт, от което следва, че не е възможно в него да работят „служители“ по смисъла на чл. 1 от ЗДСл. Що се отнася до служителите назначени по чл. 107а от КТ, то техните правоотношения се запазват и те преминават в Предприятието по силата на чл. 123 от КТ, като тук няма да се изисква тяхното писмено съгласие. По отношение на предложеното изменение на пар. 6 от ПЗР на Закона, а именно служителите, нежелаещи да преминат от служебни към трудови правоотношения в Предприятието, да бъдат освободени по реда на чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл (при съкращаване на длъжността), а не както е заложено в Проектозакон, в хипотезата на чл. 106, ал. 1, т. 1 (при закриване на администрацията, в която е назначен държавния служител), следва да се направи следното уточнение. В българското право е възприет принципа, че при преобразуването на дружества, чрез вливане, вливащото се дружество престава да съществува като самостоятелен субект в правния мир, а неговите активи и пасиви, преминават в дружеството правопреемник. От тук следва, че няма как да бъде приложен чл. 106, ал. 1, т. 2, т.к. той визира съкращаване на длъжността като прекратяване

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/неприети	Мотиви
				телно условие, но в случая няма да се осъществи такава дейност, а ще се осъществи административния орган като цяло, следователно трябва да бъде приложена т. 1 на същия член. От друга страна предложението, служителите работещи по трудово правоотношение преди вливането, но нежелаещи да преминат на работа в Предприятието, да бъдат преназначени в него по силата на чл. 123 от КТ, а не както е заложено в Проектозакона, да бъдат освободени по силата на чл. 328, ал. 1, т. 1 от КТ (прекратяване на правоотношението с едномесечно предизвестие, при закриване на предприятието), няма как да бъде приложено в случая. Служителите работещи по трудови правоотношения преминават направо в новосъздаденото предприятие и за тяхното освобождаване ще се прилагат общите разпоредби на КТ.

ГЕОРГИ СТОЯНОВ
 Главен секретар на Министерството на земеделието, храните и горите

Изготвили,
Старши юрисконсулт в отдел „Нормативни актове“, дирекция „Правна“:

ХРИСТО РАНГЕЛОВ 28.03.19 г.

Юрисконсулт в отдел „Правно обслужване“, дирекция „Правна“:

ЦВЕТОМИР ТРИФОНОВ 06.03.19 г.

ХР,ЦТ/П

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 159

от 25 март 2019 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на земеделието, храните и горите да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:

Апостол Михов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№.....02.01-27.....

... 25 ... март ... 2019 г.

ДО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	902 - 01 - 13
Дата	25 / 03 2019 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

57
16
X

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №159..... на Министерския съвет от 2019 г. проект на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за превенция от неблагоприятни климатични събития.
2. Цялостна предварителна оценка на въздействието и резюме към нея.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 950-01-59 / 26.03. 2019 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за превенция от неблагоприятни климатични събития, № 902-01-13, внесен от Министерски съвет на 25.03.2019 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по земеделието и храните

Комисии:

- Комисия по бюджет и финанси

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЕМИЛ ХРИСТОВ

